

Profil ogólnoakademicki

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: rolnictwo

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Data przeprowadzenia wizytacji: 8-9 grudnia 2019 roku

Warszawa, 2019

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się.....	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	30
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	39
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia.....	41
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	44
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	45
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (<i>w porządku wg poszczególnych zaleceń</i>).....	48
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych ..	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa ...	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Leszek Nogowski, członek PKA

Członkowie:

1. prof. dr hab. inż. Jacek Żarski – ekspert PKA
2. dr hab. Katarzyna Brodzińska – ekspert PKA
3. dr hab. Anna Bąkiewicz - ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. mgr Amadeusz Przezpolewski – sekretarz Zespołu Oceniającego PKA
5. Szymon Krawczuk – ekspert PKA reprezentujący studentów

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa kierunku rolnictwo prowadzonego na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie została przeprowadzona w dniach 8-9 grudnia 2019 roku. Jest to kolejna ocena programowa kierunku. Poprzednia wizytacja zakończyła się oceną pozytywną (25 września 2008 roku). W 2013 roku Wydział uzyskał pozytywną ocenę instytucjonalną.

Wizytacja przebiegła zgodnie z obowiązującymi procedurami, a także przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Eksperci zapoznali się z szeregiem dokumentów przesłanych przez Uczelnię przed wizytacją, jak również przekazywanych w trakcie wizytacji. Zespół Oceniający przeprowadził zaplanowane w harmonogramie spotkania (w tym ze studentami, interesariuszami zewnętrznymi, pracownikami Biura Karier, pracownikami odpowiadającymi za umiędzynarodowienie, praktyki i opiekę nad studentami), a także dokonał analizy powszechnie dostępnych źródeł informacji (w tym portali informacyjnych Uczelni), hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych. Ponadto oceniono stan infrastruktury Jednostki oraz biblioteki. Na zakończenie wizytacji Zespół Oceniający spotkał się z Władzami Uczelni i Jednostki oraz przekazał informacje o przebiegu wizytacji a także procedurze dalszego postępowania.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Rolnictwo	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia oraz studia II stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	1. Rolnictwo i ogrodnictwo (90% pkt ECTS – dyscyplina wiodąca) 2. Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka (10% pkt ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	1. Studia I stopnia: a. studia stacjonarne – 7 semestrów, 210 pkt ECTS, b. studia niestacjonarne – 8 semestrów, 210 pkt ECTS, 2. Studia II stopnia: a. studia stacjonarne – 3 semestry, 90 pkt ECTS b. studia niestacjonarne – 4 semestry, 90 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	1. Studia I stopnia – 6 tygodni/6 pkt ECTS, 2. Studia II stopnia – 4 tygodnie/4 pkt ECTS.	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. Studia I stopnia – brak, 2. Studia II stopnia – doradztwo rolnicze, doradztwo w agroturystyce.	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	1. Studia I stopnia – inżynier 2. Studia II stopnia – magister inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	64	59
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1. Studia I stopnia - 2544 godzin, 2. Studia II stopnia - 967 godzin,	1. Studia I stopnia – 1529 godzin; 2. Studia II stopnia – 556 godzin.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów	1. Studia I stopnia – 117,8 pkt ECTS,	1. Studia I stopnia – 51,5 pkt ECTS ,

uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2. Studia II stopnia: a. Doradztwo rolnicze – 53,7 pkt ECTS, b. Doradztwo w agroturystyce – 55,2 pkt ECTS.	2. Studia II stopnia: a. Doradztwo rolnicze – 21 pkt ECTS, b. Doradztwo w agroturystyce – 21,7 pkt ECTS.
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	1. Studia I stopnia – 122 pkt ECTS, 2. Studia II stopnia: a. Doradztwo rolnicze – 58 pkt ECTS, b. Doradztwo w agroturystyce – 56 pkt ECTS.	1. Studia I stopnia – 122 pkt ECTS , 2. Studia II stopnia: a. Doradztwo rolnicze – 58 pkt ECTS, b. Doradztwo w agroturystyce – 56 pkt ECTS.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	1. Studia I stopnia - 63 pkt ECTS 2. Studia II stopnia – 53 pkt ECTS	1. Studia I stopnia - 63 pkt ECTS 2. Studia II stopnia - 53 pkt ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie na kierunku studiów rolnictwo, prowadzone przez Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny (ZUT) w Szczecinie, trwa nieprzerwanie od 1954 roku. Rozpoczęło się w Wyższej Szkole Rolniczej, która została przekształcona w 1972 roku w Akademię Rolniczą, a po połączeniu 1 stycznia 2009 roku z Politechniką Szczecińską tworzy obecną strukturę organizacyjną. Kierunek rolnictwo ma więc już wieloletnią tradycję. Przez ten okres prowadzenia działalności naukowej i dydaktycznej Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa (WKŚiR) rozwijał się dynamicznie zarówno w zakresie infrastruktury, jak i badań naukowych oraz kształcenia na poziomie wyższym. WKŚiR prowadzi oprócz ocenianego kierunku rolnictwo jeszcze następujące kierunki studiów: architektura krajobrazu, gospodarka przestrzenna, ochrona środowiska, odnawialne źródła energii, ogrodnictwo oraz uprawa winorośli i winiarstwo.

Koncepcja kształcenia na kierunku rolnictwo jest zgodna z tymi elementami strategii Uczelni i Wydziału, które dotyczą rozwoju nowoczesnej produkcji rolnej w regionie. Koncepcja wpisuje się w oczekiwania otoczenia społeczno-gospodarczego sformułowane w regionalnej strategii rozwoju inteligentnych

specjalizacji województwa zachodniopomorskiego, jak również uwzględnia aktualne trendy w rozwoju rolnictwa, sugestie środowiska rolniczego oraz aktualne zapotrzebowanie rynku pracy. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku, jak wynika z raportu samooceny, zakłada kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr, w ścisłym związku z prowadzonymi na Wydziale i Uczelni badaniami naukowymi, rozwojem technologii i innowacji oraz oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego. Koncepcja kształcenia studiów pierwszego stopnia obejmuje kształcenie kierunkowe, bez specjalności, natomiast koncepcja kształcenia studiów drugiego stopnia zakłada większy niż w przypadku studiów pierwszego stopnia związek z prowadzoną w jednostce działalnością naukową. Funkcjonują dwie specjalności: *doradztwo rolnicze* i *doradztwo w agroturystyce*. Specyfika tych specjalności polega na ich interdyscyplinarnym charakterze. W programie studiów oprócz przedmiotów rolniczych znajdują się również przedmioty społeczne, które obejmują treści kształcenia związane np. z kształtowaniem umiejętności skutecznego wykorzystywania metod doradczych, poznaniem sposobów diagnozowania i rozwiązywania problemów zawodowych rolników oraz kształtowaniem umiejętności samodzielnego identyfikowania i rozwiązywania problemów. Treści te realizowane są przez pracowników Wydziału Ekonomicznego ZUT w Szczecinie oraz mają związek z prowadzoną działalnością naukowo-badawczą. W raporcie samooceny autorzy podkreślają, że uruchomione specjalności odpowiadają zainteresowaniom studentów, a istotnym czynnikiem wpływającym na popularność studiów drugiego stopnia jest utrzymująca się koniunktura na rynku pracy szczególnie z zakresu doradztwa w produkcji rolniczej oraz doradztwa w zakładaniu i prowadzeniu gospodarstw agroturystycznych. Taka argumentacja nie znalazła potwierdzenia podczas spotkań przeprowadzonych w ramach wizytacji ZO PKA. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, że podjęli studia ze względu na kierunek kształcenia, a nie specjalność. Również w opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego specjalności realizowane na studiach drugiego stopnia a szczególnie *doradztwo w agroturystyce*, nie wynikają z zapotrzebowania rynku pracy. Ponadto sam termin agroturystyka nie jest spotykany w literaturze przedmiotu, a w słowniku języka polskiego widnieje jako określenie alternatywne do powszechnie używanego terminu agroturystyka. Jak wynika z wyjaśnień Władz Wydziału specjalność ta powstała w 2006 roku w odpowiedzi na rozwój lokalnego rynku pracy i zwiększone zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu agroturystyki. Podstawą decyzji o uruchomieniu tej specjalności były również dokumenty planistyczne kolejnych okresów programowania (strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego, strategia rozwoju turystyki w województwie zachodniopomorskim). Jak wynika z informacji udzielonych przez obecne Władze Wydziału specjalność ta była uruchomiona prawdopodobnie tylko raz, w roku akademickim 2007/08 na studiach niestacjonarnych. W związku z powyższym specjalność ta od lat nie funkcjonuje, a zatem warto rozważyć, czy powinna ona w takim kształcie pozostawać w ofercie edukacyjnej.

Koncepcja i cele kształcenia realizowane na ocenianym kierunku rolnictwo uwzględniają wieloaspektowy charakter tego kierunku. Koncepcja kształcenia na studiach pierwszego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych zakłada wykształcenie absolwenta przygotowanego do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa/gospodarstwa rolnego, pracy w sektorze rolnym i jego otoczeniu, który powinien posiadać odpowiednie kompetencje, w tym również inżynierskie. A zatem absolwent pierwszego stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych kierunku rolnictwo powinien posiadać wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu nowoczesnego rolnictwa (opartą na naukach biologicznych, chemicznych, technicznych, technologiach produkcji oraz zastosowań informatyki w rolnictwie), rozwoju obszarów wiejskich, w tym Wspólnej Polityki Rolnej, zarządzania i marketingu produktów rolnych. W związku z powyższym oczywiste jest, że koncepcja kształcenia na kierunku rolnictwo w XXI wieku jest zdecydowanie szersza niż np. 20 lat wcześniej. Autorzy raportu samooceny, jako mocną stronę programu studiów na ocenianym kierunku wskazują właśnie na unikatowy program studiów, opracowany przy współpracy przedsiębiorstw. Program kształcenia na studiach drugiego stopnia, prezentuje również bardzo szerokie podejście do rolnictwa. Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku rolnictwo posiada

umiejętność prowadzenia prac badawczych oraz przetwarzania danych przy użyciu nowoczesnych technik i technologii informatycznych. Jest przygotowany do pracy w specjalistycznych gospodarstwach rolnych, instytucjach naukowo-badawczych, ośrodkach badawczo-rozwojowych, jednostkach obsługujących rolnictwo oraz w administracji państwowej i samorządowej.

Oceniany kierunek zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia został przyporządkowany do dwóch dyscyplin naukowych, a mianowicie rolnictwo i ogrodnictwo 90% (189 pkt. ECTS I stopień, 81 pkt. ECTS II stopień kształcenia) oraz inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka 10% (21 pkt. ECTS I stopień, 9 pkt. ECTS II stopień kształcenia). To przyporządkowanie ocenianego kierunku studiów rolnictwo, szczególnie do dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych, do których należy inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, w sposób znaczący wzmacnia kompetencje inżynierskie.

Zgodnie z uchwałą nr 46 Senatu ZUT w Szczecinie efektem kierunkowym przypisano efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 PRK oraz efektów uczenia się prowadzących do osiągnięcia kompetencji inżynierskich na studiach pierwszego i drugiego stopnia

Na studiach pierwszego stopnia zdefiniowano 19 kierunkowych efektów w zakresie wiedzy, 19 kierunkowych efektów w zakresie umiejętności i 7 kierunkowych efektów w zakresie kompetencji społecznych. Są one w pełni zgodne z profilem ogólnoakademickim, z koncepcją i celami kształcenia na kierunku rolnictwo, aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których oceniany kierunek jest przyporządkowany oraz problematyką badawczą prowadzoną przez ZUT w Szczecinie. Efekty uczenia są prawidłowo zdefiniowane i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Absolwent jest specjalistą w zakresie technologii produkcji rolniczej (Rol_1A_W10, Rol_1A_W11, Rol_1A_W12), posiada wiedzę biologiczno-chemiczną (Rol_1A_W01) i techniczną (Rol_1A_W13, Rol_1A_W14) oraz wiedzę z zakresu ekonomiki organizacji i zarządzania produkcją (Rol_1A_W02). Co ważne posiada również wiedzę z zakresu wpływu rolnictwa na środowisko przyrodnicze (Rol_1A_W05) i rozumie potrzebę zachowania i ochrony zasobów naturalnych (Rol_1A_W06) oraz optymalnego wykorzystania zasobów wodnych (Rol_1A_W09), co w kontekście zmian klimatycznych w odniesieniu do rolnictwa jest szczególnie istotne. Posiada umiejętność planowania działalności gospodarczej (Rol_1A_U18, Rol_1A_U19) i prowadzenia produkcji rolniczej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju (Rol_1A_U10, Rol_1A_U11, Rol_1A_U06). Ponadto potrafi posługiwać się nowoczesnymi technikami komputerowymi w zakresie pozyskiwania, przetwarzania i analizy informacji (Rol_1A_U16) Posiada kompetencje społeczne umożliwiające kreatywne uczestnictwo w pracy zespołowej (Rol_1A_K02) na poziomie kierowniczym, a także rozumie potrzebę uczenia się i samodoskonalenia przez całe życie (Rol_1A_K1). Absolwent zna również język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Językowego Rady Europy (Rol_1A_U15).

Kształcenie na studiach pierwszego stopnia ma na celu osiągnięcie przez studenta istotnych z punktu widzenia funkcjonowania na rynku pracy kwalifikacji, m.in. w zakresie następujących efektów: ma podstawową wiedzę ekonomiczną, prawną, społeczną oraz z zakresu zarządzania niezbędną do prowadzenia działalności rolniczej (ROL_1A_W02); posiada umiejętność porozumiewania się z różnymi podmiotami w formie werbalnej, pisemnej i graficznej (ROL_1A_U13); ma umiejętności językowe w zakresie rolnictwa zgodnie z wymogami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ROL_1A_U15); ma umiejętność analizowania informacji biznesowych, kalkulowania rezultatów i przygotowywania biznesplanu (ROL_1A_U18); ma umiejętność organizacji procesów produkcyjnych w gospodarstwie rolnym z uwzględnieniem ich kosztowności (ROL_1A_U19); potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role (ROL_1A_K02); potrafi określać priorytety służące realizacji przez siebie lub innych zadania (ROL_1A_K03); prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu

(ROL_1A_K04); ma świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za produkcję żywności wysokiej jakości zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i z uwzględnieniem dobrostanu zwierząt (ROL_1A_K05); ma świadomość ryzyka, potrafi ocenić skutki podejmowanej rolniczej działalności produkcyjnej i jej wpływ na środowisko przyrodnicze (ROL_1A_K06); potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy (ROL_1A_K07). W sylwetce absolwenta studiów I stopnia uwzględnia się przede wszystkim przygotowanie do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, gospodarstwa rolnego, pracy w administracji rządowej i samorządowej związanej z rolnictwem, firmach hodowlanych, doradztwie rolniczym, przedsiębiorstwach zajmujących się skupem i obrotem produktów roślinnych, szkolnictwie zawodowym i szeroko rozumianym sektorze usług rolniczych.

Na studiach drugiego stopnia zdefiniowano 10 kierunkowych efektów w zakresie wiedzy, 8 kierunkowych efektów w zakresie umiejętności i 7 kierunkowych efektów w zakresie kompetencji społecznych. Absolwent posiada umiejętności wykonania i opracowania wyników doświadczeń badawczych. Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu kształtowania środowiska (ROL_2A_W03), postępu biologicznego i badań rolniczych (ROL_2A_W02). Ma także umiejętności prowadzenia badań naukowych (ROL_2A_W03) oraz przetwarzania danych przy użyciu nowoczesnych technik i technologii informatycznych (ROL_2A_U01). Ponadto potrafi krytycznie oceniać podejmowane zadania (ROL_2A_U05). Ponadto jest wyposażony w kompetencje społeczne, w tym m.in. w zakresie rozwiązywania problemów doradczych (ROL_2A_K06), podejmowania działań przedsiębiorczych (ROL_2A_K07).

W koncepcji kształcenia na studiach drugiego stopnia uwzględnia się następujące, istotne z punktu widzenia aktywności na rynku pracy efekty: ma zaawansowaną wiedzę ekonomiczną, prawną i społeczną dostosowaną do organizacji i kierowania przedsiębiorstwem rolniczym oraz zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w zakresie produkcji rolniczej oraz organizacji gospodarstw agroturystycznych (ROL_2A_W05); posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu metod zwiększania produktywności roślin i wdrażania najnowszych osiągnięć do praktyki rolniczej w tym obejmujących proekologiczne technologie produkcji roślin, nowe systemy nawożenia i biologiczne zwalczanie chorób i szkodników (ROL_2A_W06); posiada umiejętność wprowadzania do praktyki rolniczej nowoczesnych technologii dostosowanych do zasobów przyrody w celu poprawy jakości życia człowieka oraz rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie w celu doskonalenia umiejętności uzyskanych w trakcie studiów (ROL_2A_U02); samodzielnie analizuje problemy związane z produkcją roślinną, jakością żywności oraz stanem i przydatnością agroturystyczną środowiska naturalnego, prawidłowo interpretując rezultaty i wyciągając wnioski (ROL_2A_U03); potrafi krytycznie ocenić podejmowane działania w rozwiązywaniu problemów związanych z planowaniem i realizacją produkcji w gospodarstwach rolniczych i agroturystycznych (ROL_2A_U05); posiada umiejętność porozumienia się z różnymi podmiotami w formie ustnej, pisemnej i graficznej w zakresie doradztwa w rolnictwie i agroturystyce (ROL_2A_U07); zna język na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz umie posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu rolnictwa (ROL_2A_U08); wykazuje gotowość do analizy realizowanego zadania pod kątem określenia właściwych priorytetów z uwzględnieniem roli poszczególnych jego wykonawców (ROL_2A_K02); potrafi kreatywnie pracować w zespole w charakterze osoby odpowiedzialnej za końcowy wynik pracy oraz jako wykonawca części powierzonego zadania (ROL_2A_K05); potrafi prawidłowo określać oraz rozwiązywać problemy związane z doradztwem produkcji rolniczej i agroturystyce (ROL_2A_K06); potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy w zakresie realizacji zadań związanych z produkcją rolniczą i organizacją agroturystyki (ROL_2A_K07). Absolwent studiów II stopnia ma być przygotowany do pracy w specjalistycznych gospodarstwach rolnych, ośrodkach badawczo-rozwojowych oraz jednostkach obsługujących rolnictwo, administracji państwowej i samorządowej.

Na studiach II stopnia student może wybrać jedną z dwóch specjalności: *doradztwo rolnicze*, *doradztwo w agroturystyce*. Jak wynika z raportu samooceny absolwent specjalności *doradztwo rolnicze* ma być przygotowany do wykorzystania wiedzy z zakresu produkcji rolniczej, rozwoju obszarów wiejskich, zarządzania i marketingu w gospodarce rolno-żywnościowej oraz z zakresu polskiego i unijnego prawa rolnego do rozwoju aktywności gospodarstw produkcyjnych i instytucjach otoczenia rolnictwa. Na specjalności *doradztwo w agroturystyce* student uzyskuje wiedzę z „proekologicznych metod produkcji rolniczej, organizacji gospodarstw agroturystycznych, wykorzystania energii odnawialnej, organizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, kształtowania terenów zieleni, wykorzystania programów komputerowych w doradztwie agroturystycznym, opracowywania biznesplanu oraz podstaw regulacji prawnej w agroturystyce” i jest przygotowany do prowadzenia gospodarstwa agroturystycznego, jak również pracy w instytucjach związanych z produkcją zdrowej żywności i agroturystyką.

Szczegółowe, przedmiotowe efekty uczenia się sporządzono dla każdego przedmiotu znajdującego się w planie studiów. Zamieszczono je w sylabusach, opracowanych osobno dla formy studiów stacjonarnej i niestacjonarnej. Z oceny losowo wybranych sylabusów wynika, że w zdecydowanej większości są one dobrze opracowane. Zawierają opis efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (z reguły 1-3 dla każdej kategorii efektów). Efekty te odniesiono do efektów kierunkowych, a następnie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6, 7 PRK oraz do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 lub 7 umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich. Warto podkreślić bardzo czytelne zestawienie w tabeli zarówno odniesień efektów, jak i poszczególnych celów przedmiotu/modułu, treści programowych z podziałem na formy zajęć, metod nauczania i sposobu oceny. Ponadto w sylabusie zamieszczono również opis wymagań w odniesieniu do skali ocen. Przy czym w tym zakresie pozostawiono pewną dowolność nauczycielom odpowiedzialnym za przedmiot/moduł. Niektóre sylabusy zawierają pełny opis wymagań na poszczególne oceny, inne tylko wymagania na ocenę pozytywną.

Na podstawie odniesień przedmiotowych efektów uczenia się do efektów kierunkowych wykazano ich spójność dla ocenianego kierunku rolnictwo oraz spójność i czytelność całego systemu formułowania, osiągania i weryfikowania poszczególnych grup efektów. Na tej podstawie można stwierdzić, iż istnieje realna możliwość uzyskania przez studiujących zarówno przedmiotowych, a przez to kierunkowych efektów kształcenia oraz możliwość weryfikowania stopnia osiągnięcia tych efektów przez studentów. W ocenie ZO PKA większość sylabusów jest starannie opracowana, ale niektóre z nich wymagają dopracowania (np. *komunikacja społeczna i negocjacje w agrobiznesie*, błędnie sformułowane wymagania wstępne W-1 oraz cele przedmiotu C-1 i C-2).

Realizowana na kierunku rolnictwo koncepcja kształcenia jest konsultowana z interesariuszami zewnętrznymi w ramach statutowych organów działających na poziomie Uczelni i Wydziału oraz różnorodnej i szerokiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z interesariuszami zewnętrznymi wchodzącymi w skład Rady Programowej kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku studiów rolnictwo są zgodne z misją, strategią i polityką jakości ZUT w Szczecinie. Prowadzony przez ZUT w Szczecinie kierunek studiów rolnictwo w odnosi się do dziedziny nauk rolniczych oraz dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo, w 90%, natomiast w 10% do

dziedziny nauki techniczne, dyscypliny inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka. Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku studiów rolnictwo są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności regionalnego rynku pracy w sektorze rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Jednak w odniesieniu do oferty specjalnościowej a studiach drugiego stopnia *doradztwo w agroturystyce* rekomenduje się zmianę nazwy, zmianę specjalności lub jej likwidację.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku rolnictwo oraz profilem ogólnoakademickim. Ich zakres merytoryczny w pełni odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia oraz koresponduje z badaniami naukowymi prowadzonymi przez ZUT w Szczecinie. Efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji i są możliwe do osiągnięcia. Osiągnięcie efektów umożliwia nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji odpowiadających opisom sylwetki absolwenta, wszechstronnego specjalisty w zakresie produkcji rolniczej, zwłaszcza roślinnej, dobrze znającego realia otoczenia rolnictwa. Efekty uwzględniają także kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym na odpowiednim poziomie biegłości i kompetencje społeczne. Uwzględniają pełny zakres efektów umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, są generalnie prawidłowo odniesione do charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na odpowiednim poziomie PRK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program studiów ocenianego kierunku rolnictwo został wypracowany w ciągu wieloletniego procesu kształcenia przez doświadczoną kadrę naukową WKŚiR ZUT w Szczecinie, przy ścisłej współpracy z przedstawicielami otoczenia gospodarczego. Program jest dostosowany do aktualnych realiów społeczno-gospodarczych sektora rolnictwa i gospodarki żywnościowej, zwłaszcza w zakresie produkcji roślinnej. Dobór treści programowych, w tym treści związanych z badaniami naukowymi jest spójny z kierunkowymi efektami uczenia się, uwzględnia aktualny stan wiedzy w dziedzinie nauk rolniczych ze szczególnym uwzględnieniem dyscypliny naukowej rolnictwo i ogrodnictwo, w zakresie której ZUT w Szczecinie prowadzi szeroką i efektywną działalność badawczą.

Program studiów skonstruowany jest w sposób właściwy, zgodny z zasadami kształcenia na poziomie wyższym. Na studiach pierwszego stopnia, oprócz przedmiotów kształcenia ogólnego (*język nowożytny B2, technologie informacyjne, wychowanie fizyczne, fakultety humanistyczne i przedmioty społeczne, ochrona własności intelektualnej, szkolenie BHP*), zawiera obligatoryjne moduły kształcenia podstawowego w zakresie treści programowych głównie biologiczno-chemicznych typowych dla ocenianego kierunku studiów (*botanika, chemia, biochemia, matematyka, fizyka, statystyka matematyczna*) oraz pozostałych (*grafika inżynierska i analiza danych i modelowanie*). Należy podkreślić, że zarówno fakultety humanistyczne, jak i kształcenie językowe realizowane są w ramach tzw. bloków obieralnych. W przypadku fakultetów humanistycznych są to dwa bloki (*filozofia* lub

socjologia) oraz (*estetyka i historia sztuki*), w ramach kształcenia językowego student może wybrać język angielski lub niemiecki. Fundamentem kształcenia kierunkowego na studiach pierwszego stopnia są treści kształcenia bezpośrednio związane ze specyfiką kierunku realizowane m.in. w ramach takich przedmiotów jak: *gleboznawstwo, mikrobiologia, meteorologia stosowana, hodowla roślin i biotechnologia, entomologia, fitopatologia, łąkarstwo, podstawy produkcji roślinnej, ogólna i szczegółowa uprawa roślin, produkcja zwierzęca, produkcja ogrodnicza, chemia rolna, nawadnianie roślin rolniczych, maszyny i urządzenia rolnicze, marketing i obrót*. Uzupełnienie programu studiów stanowią tzw. przedmioty obieralne. Na pierwszym stopniu kształcenia są one związane z kierunkiem kształcenia i obejmują 15 bloków obieralnych. Student może zatem wybrać 15 przedmiotów realizowanych w wymiarze 25 godz. (15 godz. wykładu, 10 godz. ćwiczeń). Dobór przedmiotów w ramach bloków obieralnych nie wydaje się w pełni przemyślany. Z analizy matrycy efektów uczenia się wynika, że w większości przypadków efekty uczenia w ramach przedmiotów obieralnych w poszczególnych blokach pokrywają się, nawet w ramach takich przedmiotów, jak np. *fundusze pomocowe na obszarach wiejskich* oraz *komunikacja społeczna i negocjacje w agrobiznesie* lub przedmiotów *przyrodnicze skutki chemizacji rolnictwa* oraz *utyliczacja i zagospodarowanie odpadów*. Jest to możliwe, ponieważ efekty uczenia się, szczególnie w przedmiotach ekonomiczno-społecznych zdefiniowane są szeroko np. ROL_1A_W02 - ma podstawową wiedzę ekonomiczną, prawną społeczną oraz z zakresu zarządzania, niezbędną do prowadzenia działalności rolniczej. Można więc uznać, że dobór przedmiotów obieralnych w pary jest poprawny. Na studiach pierwszego stopnia ocenianego kierunku realizowane jest również seminarium inżynierskie w wymiarze 20 godzin oraz praktyka zawodowa w wymiarze 6 tygodni/180 godzin.

Pod względem doboru treści, program kształcenia na studiach I stopnia ocenianego kierunku można uznać za kompletny i spójny, sprzyjający kreowaniu sylwetki absolwenta w pełni przygotowanego do pracy w rolnictwie i jego otoczeniu, zwłaszcza w sektorze produkcji roślinnej, który posiada rozszerzoną wiedzę i kompetencje inżynierskie. Treści programowe zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się, o czym bezpośrednio świadczy pokrycie efektów kierunkowych przez efekty uczenia się sformułowane i realizowane dla poszczególnych przedmiotów, znajdujących się w planie studiów.

Na studiach II stopnia obligatoryjne kształcenie obok treści programowych z zakresu pogłębiania znajomości języka obcego na poziomie B2+ (blok obieralny, język angielski i niemiecki), zawiera treści humanistyczno-społeczne, które są realizowane w ramach dwóch bloków obieralnych (*filozofia przyrody i socjologiczne aspekty ochrony środowiska* oraz *socjologia przestrzeni i etyka zawodowa*), przedmioty kształcenia ogólnego (*ochrona własności intelektualnej, ergonomia bezpieczeństwo i higiena pracy*) oraz przedmioty realizowane jednorazowo (*szkolenie BHP i podstawy informacji naukowej*). Rozszerzenie treści podstawowych na tym stopniu kształcenia ma miejsce m.in. w ramach następujących przedmiotów: *agrofizyka, analiza instrumentalna, metody statystyczne w badaniach rolniczych, metody analizy danych* oraz *elementy prawa rolnego i unijnego*.

Fundamentem kształcenia kierunkowego na studiach drugiego stopnia są treści kształcenia bezpośrednio związane ze specyfiką kierunku realizowane m.in. w ramach takich przedmiotów jak: *agrobiotechnologia, biologia plonowania i postęp hodowlany, kierowanie przedsiębiorstwem i marketing w agrobiznesie, wielofunkcyjna rolna użytków zielonych, metody konsultingu i doradztwa*. Ponadto treści kierunkowe są realizowane również w ramach czterech bloków obieralnych, przy czym dwa z nich realizowane są w wymiarze 30 godzin (15 wykładów + 15 ćwiczeń) a kolejne dwa w wymiarze 20 godzin (10+10). Na studiach II stopnia ocenianego kierunku kształcenia realizowane jest kształcenie specjalnościowe w ramach dwóch specjalności *doradztwo rolnicze* i *doradztwo w agroturystyce*. Poszczególne ścieżki kształcenia obejmują 7 przedmiotów specjalnościowych, w sumie 205 godz. (115 wykładów i 90 godz. ćwiczeń). Podobnie, jak na studiach I stopnia dobór przedmiotów specjalnościowych

na specjalności *doradztwo w agroturystyce* wydaje się dość przypadkowy, np. *ocena oddziaływania na środowisko*, czy rzeczywiście w przypadku tej specjalności jest to przedmiot niezbędny. O wiele bardziej zasadny byłby on na specjalności *doradztwo rolnicze*, szczególnie np. w odniesieniu do *towarowej produkcji zwierzęcej*. Na studiach drugiego stopnia ocenianego kierunku realizowane jest również seminarium dyplomowe w wymiarze 50 godzin oraz praktyka zawodowa w wymiarze 4 tygodni/120 godzin 4 ECTS. Pod względem doboru treści, program kształcenia na studiach II stopnia ocenianego kierunku można uznać za kompletny i spójny, sprzyjający kreowaniu sylwetki absolwenta w pełni przygotowanego do pracy w rolnictwie i jego otoczeniu.

Pod względem formalnym program studiów kierunku rolnictwo, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim jest opracowany standardowo, zgodnie z wytycznymi do opracowania programów studiów dla poszczególnych okresów kształcenia przyjętych uchwałą nr 96 Senatu ZUT w Szczecinie w sprawie wytycznych senatu ZUT dotyczących przygotowania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia. Wytyczne te są w pełni zgodne z wymogami prawa określonymi w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i wydanych na jej podstawie rozporządzeniach. W szczególności program ten określa poziom, profil, formę studiów oraz liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów i uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Określony jest również tytuł zawodowy nadawany absolwentom – inżynier po studiach I stopnia oraz magister inżynier po studiach II stopnia.

Studia pierwszego stopnia prowadzone są zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej, przy czym na studiach stacjonarnych trwają 7 semestrów i są prowadzone niestandardowo, zajęcia trwają od poniedziałku do czwartku, ale nie ma ich tygodniowego planu zajęć. Przedmioty realizowane są w układach blokowych (z rozpisaniem na cały semestr), a taki ich rozkład jest chwalony zarówno przez studentów, jak i nauczycieli akademickich. Ukończenie studiów pierwszego stopnia wymaga uzyskania 210 ECTS, po 30 w każdym semestrze. Studia niestacjonarne pierwszego stopnia trwają 8 semestrów, zajęcia realizowane są zwykle w formie 9 zjazdów odbywających się w soboty (8.00-20.00) i niedziele (w godz. 8.00-16.00). Studia drugiego stopnia realizowane w formie stacjonarnej trwają 3 semestry, a do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia i uzyskania tytułu zawodowego magistra inżyniera wymagane jest uzyskanie 90 pkt ECTS (po 30 w każdym semestrze). Czas trwania studiów w formie niestacjonarnej wynosi 4 semestry.

Nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS konieczną do ich ukończenia oraz przypisanie punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów i zajęć są poprawnie oszacowane, zgodnie z regułą uwzględniającą, że 1 ECTS oznacza 25-30 godzin pracy. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich została prawidłowo określona dla poszczególnych form kształcenia. W przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 117,8 ECTS na studiach stacjonarnych I stopnia, a więc przekracza wymagane ustawowo 50%. Na studiach stacjonarnych II stopnia wartości te również przekraczają 50%, ale jak wynika z raportu samooceny są różne dla poszczególnych specjalności i tak dla specjalności *doradztwo rolnicze* jest to 53,7 ECTS, a *doradztwo w agroturystyce* 55,2 ECTS. Plan studiów zawiera na studiach stacjonarnych I stopnia 60 godzin ćwiczeń z wychowania fizycznego, którym nie przypisano pkt ECTS. Zgodny z wymogami jest także udział przedmiotów z zakresu obszarów nauk humanistycznych lub społecznych, który wynosi wymagane 5 pkt ECTS.

W planie studiów znajdują się zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego (do wyboru) w wymiarze 150 godzin (30 godz. w semestrze 3 i po 60 w semestrach 4 i 5) - 7 ECTS na studiach I stopnia stacjonarnych i w wymiarze 100 godzin na studiach niestacjonarnych (po

30 godz. w semestrach 3 i 4 oraz 40 godz. w semestrze 5), zakładając jego znajomość na poziomie B2. Na studiach drugiego stopnia język obcy realizowany jest wymiarze 30 godzin na studiach stacjonarnych i 20 godzin na studiach niestacjonarnych, przy założeniu znajomości na poziomie B2+. Na tym poziomie studenci poszerzają znajomość języka zawodowego, co ułatwia korzystanie z literatury zagranicznej.

Ponadto plan studiów określa wymiar praktyk zawodowych wraz z liczbą punktów ECTS (6 tygodni na studiach I stopnia – 6 pkt ECTS oraz 4 tygodniowa praktyka dyplomowa na studiach drugiego stopnia – 4 pkt ECTS). Prawidłowy, zgodny z ustawowymi wymogami jest udział zajęć do wyboru, którym przypisano łącznie 63 ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz 53 pkt ECTS na studiach drugiego stopnia, a więc w przypadku studiów drugiego stopnia liczbie przekraczającej wymagane 30%. Należy zauważyć, co dostrzeżono na spotkaniu ZO PKA ze studentami, że studenci mają ograniczoną możliwość wyboru przedmiotów obieralnych, co jednak może być uzasadnione niewielką liczbą studentów na kierunku. W takiej sytuacji nie jest możliwe uruchamianie wszystkich przedmiotów, nawet jeśli Jednostka posiada potencjał naukowy do ich prowadzenia.

Ważnym aspektem na studiach o profilu ogólnoakademickim są prawidłowo określone moduły zajęć związane z prowadzoną działalnością naukową, których wymiar powinien przekraczać wymagane 50% punktów ECTS. Jak podano w raporcie samooceny na studiach I stopnia jest to 122 ECTS czyli 58,1%, a na studiach II stopnia w zależności od specjalności jest to na *doradztwie w agroturystyce* 31 pkt. ECTS (34,4%), natomiast na *doradztwie rolniczym* 33 pkt ECTS (36,7%), a więc poniżej wytycznych uchwały Senatu ZUT nr 96 § 2 pkt. 10. Autorzy raportu nie podają zestawienia, w jaki sposób obliczyli wskaźnik łącznej liczby punktów ECTS przyporządkowanej zajęciom związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową. Analiza programu studiów na drugim stopniu kształcenia wskazuje, że nie uwzględniono w sumie 25 punktów ECTS (za *przygotowanie pracy magisterskiej* - 20 ECTS, *seminarium dyplomowe* - 5 ECTS). Ponieważ treści realizowane w ramach tych przedmiotów/modułów są ściśle związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową, a zatem błędnie obliczono ten wskaźnik. Łączna liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową wynosi na specjalności *doradztwo rolnicze* 58 ECTS, a na specjalności *doradztwo w agroturystyce* 56 ECTS. Suma punktów ECTS przyporządkowana przedmiotom kształcenia kierunkowego (*komputerowe doradztwo agrotechniczne, agrobiotechnologia, biologia planowania i postęp hodowlany, kształtowanie środowiska, kierowanie przedsiębiorstwem i marketing w agrobiznesie, wielofunkcyjna rola użytków zielonych, metody konsultingu i doradztwa, wykorzystanie energii odnawialnej, wybrane problemy gospodarki nawozowej* – w sumie 21 ECTS), przedmiotom specjalnościowym na specjalności *doradztwo rolnicze* (*systemy gospodarowania na gruntach ornych, uprawa roślin alternatywnych, integrowane metody ochrony roślin, osłona meteorologiczna plonów, ochrona i rekultywacja gleb, giełdy rolne i ich organizacja, przetwórstwo surowców roślinnych* – w sumie 12 ECTS), na specjalności *doradztwo w agroturystyce* (*proekologiczne technologie produkcji roślinnej, ocena oddziaływania na rolnictwo, kształtowanie terenów zieleni, bioklimatologia, organizacja gospodarstw agroturystycznych, przetwórstwo surowców roślinnych* - w sumie 11 ECTS). W związku z powyższym na studiach II stopnia moduły zajęć związane z prowadzoną działalnością naukową przekraczają wymagane 50%, a wskaźnik na specjalności *doradztwo w agroturystyce* wynosi 56 pkt. ECTS (62,2%), natomiast na *doradztwie rolniczym* 58 pkt ECTS (64,4%), czyli wyższy niż wymagane minimum 50%.

Wymienione wskaźniki liczbowe są zbliżone dla obu form studiów, których plan różni się przede wszystkim liczbą godzin i w związku z tym liczbą punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich.

Łączna liczba godzin dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia realizowanych na ocenianym kierunku z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (bez konsultacji i praktyk studenckich) na studiach stacjonarnych wynosiła w roku akademickim 2018/2019 - 2529 godzin, a w roku 2019/2020 2544 godzin. Na studiach niestacjonarnych było to odpowiednio 1526 i 1529 godzin, czyli odpowiednio 60,3% i 60,1% liczby godzin realizowanych na studiach w formie stacjonarnej. Na studiach stacjonarnych II stopnia było to 967 godz. (niezależnie od roku akademickiego), a na studiach niestacjonarnych 556 godz., czyli 56,7% liczby godzin realizowanych na studiach w formie stacjonarnej.

Absolwent studiów pierwszego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy inżyniera, natomiast absolwent studiów drugiego stopnia uzyskuje tytuł zawodowy magistra inżyniera. Moduły zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich stanowią większość zajęć w programie studiów zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia. Przedstawione w raporcie samooceny przykładowe rozwinięcia efektów uczenia się prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera nie są zbyt trafne np. efekt - absolwent zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych osiągnięty w ramach przedmiotu *ochrona przyrody w agrosystemie*.

Reasumując można stwierdzić, iż wyodrębnienie przedmiotów i modułów zajęć w programie kształcenia na kierunku rolnictwo, ich wymiar godzinowy oraz nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS niezbędny do osiągnięcia efektów kształcenia, a także sekwencja przedmiotów w planie studiów oraz dobór form zajęć jest zasadniczo prawidłowy i został opracowany z wykorzystaniem wzorców krajowych i międzynarodowych. Plany studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowane w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na kierunku rolnictwo prowadzonym przez ZUT w Szczecinie zapewniają osiągnięcie prawidłowo sformułowanych efektów kierunkowych uczenia się, zgodnie z zakładaną sylwetką absolwenta.

Dobór odpowiednich form kształcenia jest dokonywany przez nauczyciela akademickiego, przy czym na początkowych semestrach dominują wykłady. Warto podkreślić, że ze względu na małą liczebność grup są to w zdecydowanej większości wykłady problemowe lub konwersatoryjne. Potwierdziły to również wyniki hospitacji (mała grupa, świetny kontakt wykładowcy ze studentami). Z raportu samooceny wynika, że ćwiczenia audytoryjne realizowane są przez nauczycieli przede wszystkim z użyciem metod aktywizujących studentów (dyskusja dydaktyczna, dyskusja problemowa, rzadziej dyskusja panelowa) oraz metod podających (pogadanka, prelekcja, opis objaśnienie i wyjaśnienie). Tu z kolei zarówno wyniki hospitacji, jak i opinie studentów zgłaszane podczas spotkania z ZO PKA wskazują, że ćwiczenia te opierają się głównie na prezentacji multimedialnej przygotowanej przez studentów i wokół treści tej prezentacji prowadzona jest dyskusja problemowa. W opinii studentów metoda ta jest stosowana zbyt często. W opinii ZO PKA metoda ta powinna być stosowana głównie w ramach seminarium. Jej stosowanie w ramach innych przedmiotów powinno mieć ograniczony zakres np. do jakiegoś zagadnienia w ramach przedmiotu, a nie kilku, czy kilkunastu zagadnień obejmujących całość treści programowych przedmiotu. Ponadto prowadzenie zajęć w formie dyskusji wymaga albo przygotowania merytorycznego wszystkich studentów, albo powinno dotyczyć zagadnień dobrze znanych, bo tylko wtedy można prowadzić merytoryczną dyskusję. W przeciwnym wypadku dyskusja ogranicza się do dwóch osób, studenta, który przygotował prezentację i nauczyciela akademickiego. Należy zatem ograniczyć stosowanie prezentacji na ćwiczeniach audytoryjnych i bardziej zróżnicować metody dydaktyczne, jak też wprowadzać większą ilość metod aktywizujących i praktycznych. Oprócz ćwiczeń audytoryjnych zajęcia prowadzone są również w formie ćwiczeń laboratoryjnych, a także projektowych, terenowych i seminaryjnych. Ćwiczenia laboratoryjne i projektowe służą nabywaniu umiejętności obsługi urządzeń badawczych, co może być przydatne zarówno podczas wykonywania prac dyplomowych, jak również w przyszłej pracy zawodowej. Podczas zajęć laboratoryjnych studenci wykonują pomiary, prezentują wyniki badań oraz wyciągają wnioski. Ćwiczenia terenowe dają możliwość samodzielnej obserwacji lub

wykonania zadań praktycznych i umożliwiają nabycie umiejętności obsługi urządzeń i narzędzi stosowanych w technologiach rolniczych. Metody kształcenia stosowane podczas realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku umożliwiają nabycie umiejętności praktycznych.

Kadra dydaktyczna kierunku rolnictwo posiada bogaty dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe. Pracownicy WKŚiR ZUT w Szczecinie doskonalą swoje umiejętności dydaktyczne, m.in. w zakresie e-learningu. Wynika to z wdrażanych na ZUT w Szczecinie mechanizmów kształcenia opartych na modelu zakładającym połączenie nauczania tradycyjnego z kształceniem na odległość. Materiały dydaktyczne udostępniane są studentom za pomocą platformy e-learningowej Moodle. W sekcji WKŚiR zamieszczonych jest blisko 100 kursów, z czego ok. ¼ odnosi się bezpośrednio do kierunku rolnictwo. Jak stwierdzono podczas wizytacji na platformie tej nauczyciele akademicy zamieszczają materiały edukacyjne w różnej formie, prezentacje, odniesienia do artykułów naukowych, które warto przeczytać itp. Jednak w programie studiów nie zaplanowano godzin dydaktycznych realizowanych z wykorzystaniem e-learningu. Korzystanie z platformy przez nauczycieli i studentów stanowi wzbogacenie procesu dydaktycznego.

Na ocenianym kierunku studiów pierwszego i drugiego stopnia wykłady realizowane są zarówno z wykorzystaniem metod podających (wykład informacyjny) jak i aktywizujących (wykład problemowy i wykład konwersatoryjny). Na ćwiczeniach audytoryjnych wykorzystywane są metody aktywizujące studentów (dyskusja problemowa, rzadziej panelowa), na ćwiczeniach laboratoryjnych i projektowych wykorzystywane są metody praktyczne (pokaz, eksperyment, symulacja, projektowanie z użyciem komputera). Stosowane metody kształcenia przygotowują do prowadzenia badań (studia pierwszego stopnia) w zakresie formułowania i analizy problemów badawczych, doboru metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań, a na studiach drugiego stopnia umożliwiają bezpośrednie wykonywanie prac badawczych. Efektem tych działań jest współautorstwo studentów w publikacjach naukowych (z wykazu publikacji udostępnionych podczas wizytacji wynika, że jest przynajmniej 6 takich publikacji) oraz ich udział w konferencjach naukowych. Stosowane metody kształcenia w formie tradycyjnych lektoratów sprzyjają uzyskaniu przez studentów kompetencji w zakresie opanowania języka obcego, co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Metody kształcenia zwłaszcza na zajęciach ćwiczeniowych i seminaryjnych, mała liczebność grup, a także konsultacje pracowników pozwalają na indywidualne podejście do potrzeb edukacyjnych studentów. Kompetencje inżynierskie rozwijane są w ramach ćwiczeń laboratoryjnych i ćwiczeń o charakterze projektowym z wykorzystaniem metod praktycznych (eksperyment, projektowanie z użyciem komputera, metody sytuacyjne, projektów, przypadków).

Proces uczenia się jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Budynki są przystosowane dla potrzeb osób z niepełnosprawnością, w salach wykładowych są miejsca dla wózków inwalidzkich, w jednej z sal projektowych zainstalowany jest projektor multimedialny wraz z oprogramowaniem umożliwiającym osobom niedowidzącym łatwiejszy odbiór treści wykładowych. Dostępne są również projektory i duże ekrany projekcyjne oraz nagłośnienie poprawiające warunki odbioru osobom niedowidzącym lub niedosłyszącym. Każdy przypadek niepełnosprawności jest traktowany indywidualnie, a zarówno władze Wydziału, jak i nauczyciele akademicy podejmują działania mające na celu dostosowanie zarówno formy kształcenia, jak i sposobu sprawdzenia nabytej wiedzy i umiejętności do stopnia niepełnosprawności poszczególnych studentów.

Zasady studiowania według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia oraz w trybie indywidualnej organizacji studiów (IOS) zostały określone w Regulaminie Studiów Wyższych ZUT (od 1 października 2019 roku obowiązuje nowy Regulamin Studiów). Na WKŚiR funkcjonują dwie procedury w tym zakresie, czyli procedura ubiegania się o studia według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia oraz procedura dotycząca zasad studiowania w trybie indywidualnej organizacji studiów, która określa kto może się ubiegać o indywidualną organizację studiów i może dotyczyć wszystkich przedmiotów, bądź tylko niektórych.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia student zobowiązany jest do realizowania praktyki zawodowej w wymiarze 6 tygodni/180 godzin, 6 ECTS. Efekty uczenia się są weryfikowane na egzaminie ustnym na 6 semestrze oraz na podstawie wpisów zadań realizowanych przez studenta w dzienniku praktyk, uwag i opinii opiekuna praktyk odnośnie kompetencji i aktywności praktykanta podczas wykonywanych zadań. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia student zobowiązany jest do zrealizowania praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni/120 godzin, 4 ECTS, zaliczenie ustne. Celem praktyk jest rozwijanie przez studentów umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy i kompetencji społecznych, właściwych dla pracy w gospodarstwach rolnych i instytucjach otoczenia rolnictwa. Cele te są spójne z kierunkowymi efektami uczenia się zdefiniowanymi w sylabusie przedmiotu. Praktykę można realizować podczas wakacji lub w czasie wolnym od zajęć. W sylabusach dla studiów pierwszego i drugiego stopnia określono wymagania wstępne dla praktyk: W-1 wiedza z zakresu produkcji roślinnej, zwierzęcej oraz mechanizacji rolnictwa. Szczegółowy program praktyk uwzględnia wieloaspektowy charakter działalności gospodarstwa rolnego i jest zamieszczony jest w przewodniku praktyk dostępnym na stronie internetowej Jednostki.

Cele szczegółowe praktyki zawodowej na kierunku rolnictwo, studia pierwszego stopnia, są następujące: nabycie umiejętności w charakteryzowaniu środowiska, w którym przebiegają procesy produkcji roślinnej i zwierzęcej; praktyczne opanowanie techniki wykonywania ważniejszych prac oraz posługiwania się sprzętem mechanicznym; ukształtowanie spostrzegawczości i umiejętności analitycznej oceny produkcji. Praktyce zawodowej na studiach pierwszego stopnia przypisano następujące efekty: student nabywa wiedzę z zakresu praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej na Uczelni (ROL_1A_P01_W01); student potrafi zaprojektować produkcję rolniczą w zależności od warunków siedliskowych i uwarunkowań ekonomicznych gospodarstwa (ROL_1A_P01_U01); student potrafi współdziałać i pracować w grupie, podejmować decyzje, a także ma świadomość odpowiedzialności za produkcję żywności (ROL_1A_P01_K01). Efekty uczenia się przypisane praktyce znajdują swoje odzwierciedlenie w szczegółowo określonych treściach programowych, które wymagają aktywnego zaangażowania studenta w czynności praktyczne

Treści programowe wraz z przypisanymi godzinami pracy studenta w ramach praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia są następujące: technologia produkcji roślinnej – 90 godz.; technologia produkcji zwierzęcej – 30 godz.; mechanizacja produkcji roślinnej i zwierzęcej – 30 godz.; struktura organizacyjna i funkcjonalna zakładu – 30 godz. Tak sformułowane treści i program praktyki umożliwiają studentom realizację zakładanych efektów uczenia się, zarówno w zakresie rozwiązywania problemów związanych z produkcją rolną, organizacją pracy i zarządzaniem w jednostkach produkcyjnych i usługowych.

W odniesieniu do praktyki zawodowej na studiach drugiego stopnia przejęto następujące cele szczegółowe: zapoznanie się z organizacją produkcji roślinnej w gospodarstwie oraz ciągami uprawowymi przy agrotechnice gatunków roślin w ujęciu płodozmianowym, nabycie umiejętności praktycznego wykorzystania parku maszynowego istniejącego w danym gospodarstwie; poznanie

środowiska przyrodniczo-rolniczego i społecznego w otoczeniu miejsca odbywania praktyki. Praktyce zawodowej na studiach drugiego stopnia przypisano następujące efekty uczenia się: student nabywa wiedzę z zakresu praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej na Uczelni (ROL_2A_P01_W01); student potrafi zaprojektować produkcję rolniczą w zależności od warunków siedliskowych i uwarunkowań ekonomicznych gospodarstwa (ROL_2A_P01_U01); student potrafi współdziałać i pracować w grupie, podejmować decyzje, a także ma świadomość odpowiedzialności za produkcję żywności (ROL_2A_P01_K01). Efekty uczenia się przyjęte dla praktyki zawodowej na studiach pierwszego i drugiego stopnia są identyczne, stąd rekomenduje się, żeby je zmodyfikować w taki sposób, aby odzwierciedlały zakres merytoryczny praktyki realizowanej na tym stopniu studiów i były bardziej zaawansowane, rozszerzone w stosunku do efektów przyjętych dla praktyki zawodowej na studiach pierwszego stopnia.

Treści programowe dla praktyk na studiach drugiego stopnia są następujące: szczegółowe elementy technologii produkcji roślinnej, ocena warunków przyrodniczych gospodarstwa i zachwaszczenia gleb; uprawa roli, nawożenie, siew i sadzenie; pielęgnacja i ochrona roślin, zbiory: przechowywanie i zagospodarowanie płodów rolnych w gospodarstwie; zadania dla specjalności: strategia rozwoju gospodarstwa rolnego (specjalność doradztwo rolnicze); etapy działania w drodze przekształcania gospodarstwa rolnego w gospodarstwo agroturystyczne (specjalność doradztwo w agroturystyce). Obciążenie pracą studenta obejmują szczegółowe elementy technologii produkcji roślinnej – 80 godz., zadania dla specjalności – 40 godz.

Student jest zobowiązany do wypełniania podczas praktyki przewodnika, w którym wymienia wykonywane czynności i szczegółowo opisuje i analizuje profil aktywności gospodarstwa rolnego. Udział pracodawcy w procesie realizacji praktyk jest dokumentowany poprzez: potwierdzanie zadań realizowanych przez studenta w trakcie praktyki zawodowej oraz wpisania do dziennika praktyk uwag i opinii odnośnie kompetencji i aktywności praktykanta. Dla praktyk zawodowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia określono kryteria weryfikacji efektów uczenia się, przy czym w zakresie wiedzy na ocenę 3,0 student ma ogólną wiedzę na temat powiązania teorii z praktyką, potrafi zaplanować produkcję rolniczą, współdziałać i pracować w grupie oraz podejmować decyzje. Komisja egzaminacyjna/zaliczeniowa praktyki zawodowej składa się ze specjalistów w określonych obszarach produkcji rolnej, adekwatnie do zróżnicowanego profilu treści programowych realizowanych w trakcie praktyki. Przyjęta forma weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w procesie realizacji praktyk zawodowych umożliwia w pełni ocenę skuteczności tego modułu kształcenia.

Praktyki mogą być realizowane w podmiotach gospodarczych i instytucjach publicznych pozwalających na osiągnięcie celów i efektów uczenia się przypisanych do tego modułu. Praktyki zawodowe prowadzone są też w dwóch ośrodkach zamiejscowych, w Ośrodku Szkoleniowo-Badawczym Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w zakresie energii odnawialnej w Ostoi k. Szczecina oraz przynależnej do WKŚiR Rolniczej Stacji Doświadczalnej (RSD) w Lipniku. Studenci mają również możliwość zaliczenia praktyki programowej w ramach międzynarodowych programów Erasmus+, IAESTE i CEEPUS. Student wybiera miejsce odbywania praktyki i samodzielnie uzgadnia z wybraną przez siebie instytucją możliwość odbycia praktyki. Praktyka jest realizowana na podstawie skierowania i trójstronnej umowy z ZUT. W razie potrzeby opiekun praktyk dysponuje listą potencjalnych podmiotów mogących przyjąć studentów na praktyki. Dziekan może zaliczyć praktyki na podstawie doświadczenia zawodowego, jeśli odpowiada ono efektom uczenia się i programowi praktyki.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów reguluje szczegółowo uchwała nr 69 Senatu ZUT w Szczecinie z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie określenia

organizacji potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w ZUT w Szczecinie

Sylabusy praktyk zawodowych dla studiów I i II stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej zawierają wszystkie niezbędne informacje. Szczegółowo określono w nich tryb postępowania i warunki, jakie należy spełnić by móc przystąpić do praktyk zawodowych. Na wydziałowej stronie internetowej znajdują się wszystkie niezbędne informacje dla studenta pomocne przy wyborze i realizacji praktyki, tj. dokumenty i druki do pobrania, przewodniki do praktyk, obowiązujące procedury, kontakty do opiekunów praktyk, terminarz zaliczania przedmiotu oraz oferty gospodarstw rolnych, przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych oraz instytucji związanych z rolnictwem w regionie.

Pełnomocnik dziekana ds. praktyk wraz z opiekunem kierunkowym praktyk odbywa spotkania informacyjne z każdym rocznikiem studiów mającym przystąpić do odbywania praktyki. Praktykanci mają do dyspozycji wydany przez Uczelnię „Przewodnik metodyczny do praktyk zawodowych”. Pełnomocnik na poziomie Wydziału jest odpowiedzialny za procedury i formalności, opiekun kierunkowy stanowi wsparcie merytoryczne związane ze specyfiką praktyki na poszczególnych kierunkach studiów.

Kierunkowy opiekun praktyk ocenianego kierunku studiów ma wieloletnie doświadczenie w wielkoobszarowej produkcji rolnej, doradztwie rolniczym, które łączy z pracą badawczą i prowadzeniem dydaktyki akademickiej. Posiada również bardzo dobre rozeznanie w lokalnym rynku pracy, jest więc osobą w pełni kompetentną do pełnienia tej funkcji.

Praktyki realizowane są w gospodarstwach rolnych oraz w instytucjach z otoczenia rolnictwa. Przy wieloprofilowej praktyce student jest zobowiązany do zrealizowania działań w ramach wszystkich obszarów produkcji rolnej, co jest weryfikowane przez kierunkowego opiekuna praktyk. Wśród przedsiębiorstw rolnych przyjmujących studentów ocenianego kierunku na praktyki są wysoko specjalistyczne gospodarstwa rolne, stosujące zaawansowane technologie produkcji rolnej, przedsiębiorstwa związane z rynkiem rolnym oraz instytucje otoczenia rolnictwa, m.in. Tomar - dystrybutor środków ochrony roślin; Holstar – spółka produkująca na dużą skalę i na wysokim poziomie agrotechnicznym; Nasiona Ławrenowicz – produkcja wysokiej jakości materiału siewnego; Agowid – wielkoobszarowe gospodarstwo produkcji i skupu płodów rolnych; Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach, Wydział Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Profil i liczba przedsiębiorstw przyjmujących studentów ocenianego kierunku na praktyki w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie na praktykach zakładanych efektów. Udostępniona ZO PKA dokumentacja (dzienniki, sprawozdania, protokoły) potwierdza zasadny dobór miejsc realizacji praktyk zawodowych oraz prawidłowość ocen uzyskiwanych przez studentów na egzaminie (studiach pierwszego stopnia) lub zaliczeniu (studia drugiego stopnia) z praktyki zawodowej.

Reasumując można stwierdzić, że całokształt procesu organizacji i nadzoru nad praktykami pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Z pewnością proces ten usprawnia powołanie kierunkowego opiekuna praktyk, który w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów jest osobą w pełni kompetentną.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się obejmuje m.in. liczebność grup, efektywne rozplanowanie zajęć z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania czasu przeznaczanego na nauczanie na zajęciach, samodzielne uczenie się oraz sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się w celu ich weryfikacji wraz z dostarczeniem studentom informacji zwrotnych o uzyskanych efektach. Liczebność grup w roku akademickim 2018/2019 reguluje zarządzenie nr 54 Rektora ZUT w Szczecinie w sprawie liczebności

grup studenckich i doktoranckich (w roku akademickim było to zarządzenie nr 103). Zgodnie z zarządzeniem liczebność grup na poszczególnych specjalnościach nie może być mniejsza niż 12 osób, przy czym jak stwierdzono podczas wizytacji nawet na kierunku kształcenia jest ona mniejsza. W związku z powyższym na ocenianym kierunku kształcenia ze względu na małą liczebność roczników problem zbyt dużej liczby studentów na zajęciach dydaktycznych nie występuje, co więcej są to zwykle grupy kilkusobowe.

Harmonogram zajęć na ocenianym kierunku studiów rolnictwo ma rozwiązanie niestandardowe. Nie obowiązuje jednakowy tygodniowy rozkład zajęć, ale poszczególne moduły są rozpisane modułowo na cały semestr. Mimo takiego niestandardowego rozkładu zajęcia kończą się najczęściej do godz. 17-tej, ponadto studenci mają również odpowiednio długą przerwę na posiłek. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają w soboty i niedziele. Plany zostały tak ułożone, aby umożliwić studentom przyjazd na zajęcia w sobotę i wcześniejszy wyjazd w niedzielę w godzinach popołudniowych. Są one dostosowane do potrzeb i oczekiwań studentów i mają, jak twierdzili studenci podczas spotkania z ZO PKA wpływ na decyzję o kontynuacji kształcenia. Reasumując można stwierdzić, że rozplanowanie zajęć na kierunku studiów rolnictwo prowadzonym przez WKŚiR ZUT w Szczecinie jest prawidłowe, uwzględnia czas na pracę własną studentów, a także umożliwia ocenę i dostarczenie studentom informacji o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dobór treści programowych, w tym treści związanych z badaniami naukowymi oraz przewidzianych dla kształcenia w zakresie znajomości języków obcych i praktyk, w pełni odpowiada zakładanej sylwetce absolwenta, jest spójny z kierunkowymi efektami uczenia się, uwzględnia aktualny stan wiedzy w dziedzinach i dyscyplinach naukowych, do której kierunek ten został przyporządkowany. Zakres treści realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów, ich wymiar godzinowy oraz nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się, a także prawidłowa sekwencja przedmiotów w planie studiów, w pełni umożliwia osiągnięcie prawidłowo sformułowanych efektów kierunkowych, zgodnie z zakładaną sylwetką absolwenta. Na ocenianym kierunku studiów metody kształcenia są zorientowane na studentów, uwzględniają specyfikę tego kierunku studiów. Kryteria związane z oceną praktyk, a więc program, organizacja i nadzór nad ich realizacją, a także miejsca ich odbywania przez studentów są w pełni spełnione. Całokształt procesu kształcenia praktycznego opiera się o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, obejmujące wszelkie aspekty osiągania zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się przyjęte dla praktyki zawodowej na studiach pierwszego i drugiego stopnia są identyczne. W związku z powyższym rekomenduje się, żeby je zmodyfikować w taki sposób, aby odzwierciedlały zakres merytoryczny praktyki zawodowej realizowanej na studiach drugiego stopnia i były inaczej sformułowane (bardziej zaawansowane, rozszerzone) w stosunku do efektów przyjętych dla praktyki zawodowej na studiach pierwszego stopnia. Organizacja procesu dydaktycznego, w tym rozplanowanie zajęć uwzględnia czas na pracę własną studentów, a także umożliwia ocenę i dostarczenie studentom informacji o uzyskanych efektach. Warto również podkreślić, że organizacja procesu dydaktycznego wychodzi naprzeciw oczekiwaniom studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji kandydatów, procedury rekrutacyjne oraz limity przyjęć są szczegółowo opisane w corocznie podejmowanych uchwałach Senatu ZUT w Szczecinie, publikowanych na stronach internetowych Uczelni i WKŚiR. Regulują one bardzo szczegółowo wszystkie aspekty związane z warunkami oraz trybem rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia obu form kształcenia w danym roku akademickim. Analiza i ocena formalnych dokumentów oraz materiałów promocyjnych Wydziału wskazuje, że warunki i zasady przyjęcia kandydatów na studia są spójne, przejrzyste i bezstronne. W odniesieniu do ocenianego kierunku studiów, borykającego się z niedoborem kandydatów, podstawowym kryterium kwalifikacji na studia I stopnia jest pozytywnie zdany egzamin maturalny, pod uwagę bierze się wyniki egzaminu maturalnego z matematyki lub biologii. W raporcie samooceny określono sylwetkę kandydata, jako osoby lubiącej nauki przyrodnicze, techniczne i ekonomię, obdarzonego wyobraźnią techniczną, a dodatkowo cierpliwą, dociekliwą i kreatywną, chociaż nie jest ona weryfikowana, a wszyscy kandydaci, którzy zdadzą egzamin dojrzałości są przyjmowani na studia (matematyka jest obowiązkowym przedmiotem maturalnym). Laureaci i finaliści olimpiad szerebła centralnego, jak również laureaci konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich w procesie rekrutacji uzyskują maksymalną liczbę punktów i znajdują się na pierwszych miejscach list kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia. Nabór na studia I stopnia na ocenianym kierunku rolnictwo w ostatnich czterech latach kształtował się na bardzo niskim poziomie i był znacznie mniejszy niż możliwości kształcenia.

Zgodnie z Uchwałą nr 493 Rady Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie kandydaci na studia drugiego stopnia kierunku rolnictwo winni legitymować się tytułem inżyniera. Dla absolwentów kierunków studiów mieszczących się w obszarze nauk rolniczych lub nauk inżynieryjno-technicznych podstawą kwalifikacji jest ocena uzyskana na dyplomie ukończenia studiów, a w przypadku przekroczenia limitu przyjęć rozpatrywana jest średnia z ocen wykazanych w suplemencie do dyplomu. Dla absolwentów innych kierunków studiów posiadających tytuł inżyniera podstawą kwalifikacji jest ocena z dyplomu ukończenia studiów oraz pozytywny wynik testu kwalifikacyjnego. Zakres treści weryfikowanych podczas procesu rekrutacji na drugi stopień kierunku rolnictwo obejmuje trzy bloki tematyczne. Blok pierwszy dotyczy agrometeorologicznych uwarunkowań wzrostu, rozwoju i plonowania roślin. Blok drugi obejmuje zagadnienie współczesnych systemów gospodarowania i możliwości wykorzystania uzyskanych z nich płodów rolnych. Blok trzeci dotyczy rodzajów i funkcji użytków zielonych. Sposób weryfikacji w formie testu kwalifikacyjnego nie weryfikuje w stopniu wystarczającym kompetencji we wszystkich obszarach tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Z informacji uzyskanych od władz WKŚiR wynika, że kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia drugiego stopnia to przede wszystkim absolwenci studiów pierwszego stopnia kierunku rolnictwo lub kierunków pokrewnych, najczęściej są to dzieci rolników z dużym doświadczeniem praktycznym w pracy na roli. Jeśli zatem kandydatów innych kierunków niż mieszczących się w obszarze nauk rolniczych lub nauk inżynieryjno-technicznych praktycznie nie ma, a oceniany kierunek od lat boryka się z problemem niedoboru kandydatów można uznać, że przyjęte kryteria nie skutkowały brakiem zapewnienia równych szans wszystkim kandydatom. Jednocześnie rekomenduje się zweryfikowanie

systemu rekrutacji na drugi stopień, w taki sposób, aby kryteria kwalifikacji były jednakowe i zapewniały równe szanse wszystkim kandydatom.

Na Uczelni stosowane są formalnie przyjęte, czytelne warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady te reguluje szczegółowo uchwała nr 98 Senatu ZUT w Szczecinie w sprawie potwierdzenia efektów uzyskanych w procesie uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w ZUT (zmieniająca Uchwałę 69). Potwierdzanie efektów uczenia się przeprowadza powołana każdorazowo przez Dziekana komisja egzaminacyjna, składająca się z nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia określonego kierunku, poziomowi i profilu kształcenia.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni dla studentów przenoszących się na ZUT w Szczecinie, a także po wznowieniu studiów i zmianie programu kształcenia są określone w Regulaminie Studiów. Zasady uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym precyzyjnie reguluje zarządzenie nr 12 Rektora ZUT w sprawie europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów. Dodatkowo na WKŚiR opracowana została procedura, w której określone zostały szczegółowe zasady uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym. System ten jest prawidłowy. Kluczową rolę reguluje zapis mówiący, że przenoszenie osiągnięć przez studenta odbywa się na podstawie uznania zbieżności treści i efektów uczenia się, określonych dla właściwych zajęć, potwierdzonych zaliczeniem tych zajęć i przypisaniem punktów ECTS. Ocenę stopnia zbieżności oraz decyzję ostateczną w tej sprawie podejmuje prodziekan.

Zasady i procedury dyplomowania na ocenianym kierunku rolnictwo określa zarządzenie nr 8 Rektora ZUT w Szczecinie w sprawie procedury dyplomowania oraz zasady dyplomowania, które stanowią załącznik do uchwały nr 436 Rady Wydziału z dnia 21.09.2019 r. Regulują one zasady zgłaszania, zatwierdzania i wydawania tematów prac dyplomowych, zmiany tematu pracy dyplomowej w trakcie jej realizacji, wymagania stawiane pracy dyplomowej, zasady jej realizacji oraz przebiegu egzaminu dyplomowego. Podstawowym warunkiem przystąpienia do tego egzaminu jest uzyskanie zaliczenia wszystkich przedmiotów i praktyk objętych planem studiów oraz terminowe złożenie pracy dyplomowej, ocenionej pozytywnie przez 2 osoby (opiekun i recenzent). Tematy prac są oceniane pod względem zgodności z kierunkiem kształcenia oraz charakterem pracy (inżynierska, magisterska) przez Radę Programową kierunku. Z wykazu tematów prac inżynierskich i magisterskich przedstawionych do oceny podczas wizytacji na studiach pierwszego stopnia kierunku rolnictwo wynika, że dotyczą one zagadnień związanych z polową produkcją roślinną, produkcją pasz na łąkach i pastwiskach lub łączą działalność rolniczą z ochroną zasobów przyrody. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym obejmującym treści kształcenia w ramach studiów pierwszego stopnia. Problematyka treści kształcenia weryfikowanych podczas egzaminu obejmuje trzy bloki tematyczne. Pierwszy blok dotyczy produkcji rolniczej na użytkach rolnych i obejmuje 15 pytań. Drugi blok to nawożenie i ochrona roślin rolniczych (15 pytań). Trzeci blok technologie produkcji, przechowywanie i przetwórstwo produktów rolnych (13 pytań). Studenci przystępujący do egzaminu losują trzy pytania i udzielają na nie odpowiedzi. Pytania mają charakter pytań przekrojowych, podczas udzielania odpowiedzi student może, a nawet powinien, łączyć wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach kilku przedmiotów tego cyklu kształcenia.

Na studiach drugiego stopnia zagadnienia na egzamin dyplomowy dotyczą jedynie specjalności *doradztwo rolnicze* i obejmują trzy bloki tematyczne. Blok pierwszy to biologia plonowania i ochrona roślin (15 pytań). Blok drugi obejmuje gospodarowanie na gruntach ornych i użytkach zielonych (15 pytań). Blok trzeci to ochrona środowiska i energia odnawialna w rolnictwie (15 pytań). Nie wszystkie pytania w bloku trzecim są związane z kierunkiem rolnictwo np. sprawność turbin wiatrowych, czy pompy ciepła w układach korzystających z odnawialnych źródeł energii. Inne z kolei wymagają przereferowania np. „opisać własnymi słowami na czym polega zrównoważona gospodarka rolna”. W związku z powyższym rekomenduje się, żeby pytania miały charakter przekrojowy oraz odnosiły się do kierunku i specjalności, ponieważ muszą one weryfikować przyjęte na ocenianym kierunku efekty uczenia się.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów kierunkowych oraz postępów w procesie uczenia się są bardzo szczegółowo i czytelnie określone w Regulaminie Studiów ZUT w Szczecinie. Zasady te są spójne, umożliwiają równe traktowanie studentów, w tym studentów niepełnosprawnych, którym przysługuje prawo do szczególnych warunków uczestnictwa w zajęciach oraz indywidualnych form i terminów ich zaliczania. Ponadto zasady te są bezstronne, wiarygodne, umożliwiające porównywalność ocen w oparciu o określoną w Regulaminie Studiów, tradycyjną skalę ocen 2-5. Zasady te zapewniają również studentom informację zwrotną dotyczącą uzyskanej oceny na każdym etapie studiów poprzez zamieszczanie ich w uczelnianym systemie informatycznym oraz możliwość zapoznania się z oceną szczegółową prac etapowych i egzaminacyjnych.

Stosowane na ocenianym kierunku formy i metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów kierunkowych oraz postępów w procesie uczenia się są powszechnie przyjęte na studiach wyższych. Prace etapowe mają zwykle charakter projektów, sprawozdań, referatów, kolokwium, prezentacji oraz prac egzaminacyjnych. Dość często stosuje się też formę testu wyboru, uzupełnionego pytaniami otwartymi. Sposoby weryfikacji są opisane w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Zasady oceniania są podawane do wiadomości studentom na pierwszych zajęciach wraz z harmonogramem zaliczeń, a w przypadku przedmiotów kończących się egzaminem, warunków dopuszczenia i zasad egzaminowania. Metody sprawdzania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dostosowane są do ocenianych obszarów. Wiedza jest weryfikowana podczas kolokwium lub egzaminu. Metody oceny stopnia osiągnięcia umiejętności przez studentów weryfikowane są głównie na zajęciach praktycznych i są powiązane z tematyką przedmiotu i rodzajem zajęć. Oceniane są takie umiejętności jak: wykonanie doświadczenia w laboratorium, wykonanie pomiarów w czasie ćwiczeń laboratoryjnych lub terenowych, przeprowadzenie obliczeń, analiza i interpretacja zebranych danych, sporządzenie projektu, wykonanie prezentacji na zadany temat, rozpoznanie skał, gleb, roślin uprawnych, chorób, szkodników, wykonanie zielnika, rozwiązywanie problemów decyzyjnych na podstawie studium przypadku. Weryfikacja nabywanych przez studenta kompetencji językowych w zakresie wiedzy odbywa się w formie testów i kartkówek, a w całym cyklu kształcenia kończy się egzaminem. Z kolei efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych na kierunku studiów rolnictwo oceniane są głównie na zajęciach ćwiczeniowych i seminaryjnych poprzez obserwację pracy studenta. Oceniana jest praca indywidualna, praca w grupie, aktywność i dyskusja na zajęciach, poszanowanie prawa autorskiego.

Reasumując można stwierdzić, że stosowane na ocenianym kierunku szczegółowe zasady, formy i metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia są prawidłowe i zapewniają ocenę wszystkich efektów, również w zakresie przygotowania i udziału w działalności badawczej oraz opanowania języka na poziomie biegłości adekwatnym do poziomu studiów.

Potwierdzeniem osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku są prace etapowe, w tym egzaminacyjne, prace dyplomowe oraz pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja. Dokonana przez ZO PKA

analiza sylabusów wykazała, że prace etapowe mają różny charakter i są dostosowane do poziomu studiów, profilu ogólnoakademickiego. Z kolei szczegółowa ocena wybranych prac (zał. 3/I) wykazała, że istnieje kilka rozbieżności. Nie wszystkie prace etapowe były zgodne z sylabusem przedmiotu. Nie zawsze też stosowano właściwą metodę weryfikacji efektów. Przypadki, w których stwierdzono te rozbieżności, dotyczyły przedmiotów realizowanych w zastępstwie. W jednym przypadku z powodu choroby dwóch osób odpowiedzialnych za przedmiot, zajęcia realizowała kolejna osoba. Generalnie jednak prace etapowe były poprawione i ocenione na ogół w skali punktowej, a następnie zamienione na oceny zgodne z Regulaminem studiów. Oceny były zróżnicowane. W jednym przypadku wszystkie prace zostały ocenione na tym samym poziomie, w wyniku przeprowadzenia dodatkowej weryfikacji w formie ustnej.

Analiza przygotowanego przez Wydział zestawienia 94 tematów prac dyplomowych (69 tematów prac inżynierskich oraz 25 tematów prac dyplomowych magisterskich) potwierdziła zgodność tematyki prac dyplomowych ze studiowanym kierunkiem rolnictwo. Szczegółowa ocena losowo wybranych prac dyplomowych (zał. 3/II) wykazała, że zgodny był także ich charakter (praca inżynierska, praca magisterska). Prace inżynierskie, co potwierdzono podczas akredytacji, to głównie prace projektowe dotyczące projektów technicznych np. technologii konkretnej uprawy w gospodarstwie oraz prace dotyczące projektowania i przeprowadzania wstępnych badań eksperymentalnych. Z raportu samooceny wynika, że prace inżynierskie dotyczą również rozwiązania konkretnego problemu technicznego, technologicznego lub metod badawczych na podstawie literatury, chociaż nie stwierdzono tego w pracach poddanych ocenie. Z kolei prace magisterskie oparte są głównie na wynikach badań polowych, szklarniowych, laboratoryjnych, ankietowych. Mają więc charakter badawczy. Jak podają autorzy raportu samooceny prace dyplomowe magisterskie mogą być związane z analizą techniczną, ekologiczną, ekonomiczną określonego problemu technicznego, technologicznego lub metod badawczych na podstawie literatury.

Treść losowo ocenianych prac była zgodna z jej tematyką i tytułem, stosowano właściwe i dość dobrze opisane metody. Przegląd literatury przygotowywany był na ogół na podstawie kilkudziesięciu poprawnie dobranych i aktualnych pozycji literatury i źródeł internetowych. Prace spełniały również wymagania pod względem formalnym – miały staranną redakcję, usterki były nieliczne. Na ogół zasadne były także oceny wystawiane przez recenzenta i opiekuna, na podstawie szczegółowego formularza recenzji, obejmującego kryteria merytoryczne i formalne. W odniesieniu do jednej pracy magisterskiej ocena recenzenta była nieco zaniżona. Ocena losowo wybranych prac inżynierskich i magisterskich wykazała, że ich charakter był zgodny ze specyfiką (praca inżynierska, praca magisterska), ale ponieważ autorzy w raporcie samooceny jako przykład podają pracę magisterską o tytule *Analiza gospodarki chłopskiej w wybranej gminie*, a akapit wcześniej jako przykład pracy inżynierskiej podają *Ocena stanu gospodarki rolnej w Gminie Pyrzyce*, a więc tytuły bardzo zbliżone, rekomenduje się by tytuły prac w większym stopniu odzwierciedlały charakter, specyfikę prac (inżynierska, magisterska).

Studenci kierunku rolnictwo są współautorami publikacji naukowych. Z zestawienia otrzymanego podczas wizytacji wynika, że w latach 2016-19 opublikowano 6 artykułów naukowych ze współautorstwem studentów.

Ważnym elementem procesu weryfikacji efektów kształcenia i bezpośrednim dowodem ich osiągnięcia są losy absolwentów. Badania prowadzone są cyklicznie przez Biuro Karier ZUT. Ze sprawozdania z monitorowania kariery zawodowej absolwentów za rok akademicki 2017/2018 wynika, że wyciągnięcie wniosków jest praktycznie niemożliwe z powodu zbyt małej liczby respondentów, którzy wzięli udział w badaniach. W odniesieniu do ocenianego kierunku były to zaledwie 3 osoby. Z opinii pracodawców obecnych na spotkaniu z ZO PKA (również reprezentowanych nielicznie przez 2 osoby) wynika, że osiągnięte efekty uczenia się na kierunku studiów rolnictwo w pełni odpowiadają zapotrzebowaniu

zawodowego rynku pracy związanego z rolnictwem i jego otoczeniem. Absolwenci ocenianego kierunku studiów posiadają fachową wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne oraz cieszą się dobrą opinią.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Obowiązujące warunki, zasady i procedury przyjęcia kandydatów na studia, uchwalone przez Senat ZUT w Szczecinie, są spójne, przejrzyste i bezstronne. W przypadku większej liczby kandydatów zapewniają im równe szanse w podjęciu studiów pierwszego stopnia oraz uwzględniają szczególne osiągnięcia kandydatów. Kryteria kwalifikacji na studia drugiego stopnia uchwalone przez WKŚiR dla kandydatów innych kierunków niż mieszczących się w obszarze nauk rolniczych lub nauk inżynieryjno-technicznych, do których należy oceniany kierunek, na podstawie testu kwalifikacyjnego mogą być sprzeczne z zasadą zapewnienia równych szans wszystkim kandydatom. Ponieważ oceniany kierunek od lat boryka się z problemem niedoboru kandydatów, przyjęte kryteria nie miały wpływu na proces rekrutacji. Rekomenduje się jednak zweryfikowanie systemu rekrutacji na drugi stopień.

Prawidłowe są zasady zaliczania poszczególnych semestrów studiów i lat, procedury dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych na innych uczelniach, a także potwierdzania efektów uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Stosowane ogólne i szczegółowe zasady, formy i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się nie budzą większych zastrzeżeń, chociaż nie wszystkie pytania na egzamin dyplomowy są związane z kierunkiem rolnictwo, a inne wymagają preredagowania. W związku z powyższym rekomenduje się, żeby pytania miały charakter przekrojowy oraz odnosiły się do kierunku i specjalności, ponieważ muszą one weryfikować przyjęte na ocenianym kierunku efekty uczenia się. Zasady, formy i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się zapewniają skuteczną i wiarygodną ocenę wszystkich efektów, również w zakresie przygotowania i udziału w działalności badawczej oraz opanowania języka na poziomie biegłości adekwatnym do poziomu studiów. Wszystkie kwestie związane z systemem weryfikacji efektów kształcenia są szczegółowo opisane w uchwalonym przez Senat Regulaminie studiów, czytelnych procedurach uczelnianych i wydziałowych oraz w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Prace etapowe i dyplomowe są zgodne z opisem efektów kształcenia i odnoszą się do dyscyplin, do których przyporządkowano oceniany kierunek rolnictwo. Ich tematyka jest zgodna z kierunkiem studiów, mają charakter dostosowany do poszczególnych poziomów kształcenia, chociaż nie zawsze odzwierciedlają to tytuły prac. W związku z powyższym rekomenduje się, by tytuły prac w większym stopniu odzwierciedlały ich charakter, specyfikę (praca inżynierska, magisterska). W przypadku studiów pierwszego stopnia prace dyplomowe umożliwiają osiąganie kompetencji inżynierskich. Na studiach II stopnia wykonywane są prace eksperymentalno-badawcze. Studenci są współautorami publikacji naukowych, uczestniczą również w konferencjach. Opinie pracodawców wskazują na wysoką pozycję absolwentów na rynku pracy, związanym z rolnictwem i jego otoczeniem.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na Wydziale prowadzącym kierunek w dniach wizytacji ZO PKA zatrudnionych było 76 nauczycieli akademickich, w tym 74 w grupie badawczo-dydaktycznej oraz 2 osoby w grupie badawczej. Znakomitą większość kadry Wydziału – 60 osób stanowią samodzielni pracownicy nauki, a wśród nich 11 profesorów tytularnych, 30 profesorów ZUT posiadających stopień doktora habilitowanego oraz 19 adiunktów ze stopniem doktora habilitowanego. Na Wydziale zatrudnionych jest także 16 adiunktów ze stopniem naukowym doktora. Działalność dydaktyczną i naukową Wydziału wspomaga 41 doktorantów oraz 28 specjalistów naukowo-technicznych, z których znaczna część posiada stopień doktora. W strukturze organizacyjnej Wydziału funkcjonuje 7 Katedr: Agrotechnologii (9 nauczycieli akademickich), Architektury Krajobrazu (10), Bioinżynierii (15), Genetyki, Hodowli Roślin i Biotechnologii (9), Kształtowania Środowiska (16), Inżynierii Odnawialnych Źródeł Energii (8) oraz Ogrodnictwa (9 nauczycieli akademickich). W czterech Katedrach wydzielono 15 pracowników 1-6 osobowych, których większość z nazw bezpośrednio nawiązuje do modułów kształcenia na kierunku rolnictwo (np. Pracownia Agronomii, Fizjologii Roślin i Entomologii, Mikrobiologii i Biochemii Środowiska, Ekologii i Ochrony Środowiska, Gleboznawstwa i Chemii Środowiska, Łąkarstwa i Melioracji, Ochrony Roślin, Nawadniania). Znakomita większość kadry (84%) posiada tytuły i stopnie naukowe w dziedzinie nauk rolniczych oraz w dyscyplinach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, w których Wydział posiadał uprawnienia akademickie pełne – agronomia, inżynieria rolnicza oraz do doktoryzowania - ochrona i kształtowanie środowiska, ogrodnictwo. Ponadto na Wydziale zatrudnieni są także (16%) nauczyciele akademicy posiadający tytuły i stopnie naukowe w dziedzinie nauk o ziemi, biologicznych, technicznych i w zakresie sztuk plastycznych. Po wejściu w życie nowych przepisów prawa w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, nauczyciele akademicy Wydziału reprezentują aktualnie przede wszystkim dyscyplinę rolnictwo i ogrodnictwo w dziedzinie nauk rolniczych (39 osób) oraz inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych (25 osób), a więc dyscyplin, do których przyporządkowany został oceniany kierunek studiów rolnictwo.

Nauczyciele akademicy Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT prowadzą szeroko zakrojoną działalność naukową, przede wszystkim w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty uczenia się ocenianego kierunku studiów. Świadczą o tym między innymi ich liczne awanse naukowe i zawodowe, realizacja projektów badawczych i osiągnięcia naukowe w postaci publikacji. W latach 2014-2019 pracownicy Wydziału uzyskali pięć tytułów naukowych, w tym dwa w 2019 roku oraz 15 stopni doktora habilitowanego i 4 stopnie naukowe doktora. W tych samych latach na Wydziale realizowano 24 projekty badawcze ze środków pozyskanych w wyniku konkursów, w większości (20 projektów) o tematyce bezpośrednio związanej z efektami uczenia się na kierunku rolnictwo. Osiem z tych projektów jest aktualnie w trakcie realizacji, w tym sześć dotyczy bezpośrednio dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo oraz ocenianego kierunku studiów. Są to następujące projekty: Analiza mutacji zaburzających tworzenie nalotu woskowego u żyta oraz ocena ich wpływu na cechy morfologiczne, biochemiczne i fizjologiczne (NCN), Czy naturalne biostymulatory wpływają na strukturę makromolekuł u roślin? (NCN), Badania wewnętrznej struktury genetycznej odmian żyta oraz dziedzicznego podłoża efektu heterozji (MRiRW), Zintegrowana strategia dla reaktywacji polskiej hodowli pszenicy heterozyjnej (BIOSTRATEG, koordynacja SGGW), Strategia przeciwdziałania uodparnianiu się chwastów na herbicydy, jako istotny czynnik zapewnienia zrównoważonego rozwoju agroekosystemu (BIOSTRATEG, koordynacja IOR-PIB), Właściwości spektroskopowe i chemiczne glebowej frakcji humin w odniesieniu do ich wzajemnych interakcji z pestycydami (NCN, koordynacja UP Wrocław). W latach 2014-2018 pracownicy Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT opublikowali łącznie 1097 recenzowanych

publikacji naukowych (rocznie od 164 do 261), w tym 237 (rocznie od 33 do 64 z wyraźnym trendem wzrostowym) w czasopiśmie posiadających IF, znajdujących się na ministerialnej liście A. W większości przypadków są to oryginalne artykuły naukowe z zakresu dyscyplin naukowych dawniej i aktualnie związanych z ocenianym kierunkiem studiów rolnictwo, opublikowane w czasopiśmie, które przyporządkowano do dyscyplin o aktualnych nazwach rolnictwo i ogrodnictwo oraz inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka. W realizację badań naukowych są włączani również studenci. Ma to miejsce głównie podczas realizacji prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich. Prace eksperckie i eksperymentalne wykonywane przez studentów ocenianego kierunku są zazwyczaj elementem realizowanych przez promotorów prac badawczych. Zdarzają się przypadki, że z inicjatywą konkretnych badań sami studenci. Studenci zaangażowani w działalność licznych na Wydziale kół naukowych, z których co najmniej cztery są związane z kierunkiem studiów rolnictwo wraz z opiekunami realizują projekty badawcze, które są przedmiotem referatów na sesjach kół naukowych lub publikacji w materiałach konferencyjnych. Powyższe przykłady świadczą jednoznacznie o naukowym charakterze działalności Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT, umożliwiającym prawidłową, akademicką realizację zajęć na kierunku rolnictwo, w tym przede wszystkim ściśle powiązane z profilem ogólnoakademickim nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

W realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów rolnictwo bierze udział większość kadry badawczo-dydaktycznej Wydziału. Jednak ze względu na niewielką liczbę studentów i brak niektórych roczników, w obsadzie zajęć dydaktycznych na rok akademicki 2019/2020 figurowało 44 spośród 74 pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału, w tym niemal wszyscy z Katedr wiodących dla ocenianego kierunku studiów: Agrotechnologii, Bioinżynierii, Genetyki, Hodowli Roślin i Biotechnologii oraz Kształtowania Środowiska, w mniejszym stopniu z Katedry wspomagającej kształcenie: Inżynierii Odnawialnych Źródeł Energii, a w jeszcze mniejszym stopniu z Katedry Ogrodnictwa i Katedry Architektury Krajobrazu. W obsadzie zajęć dydaktycznych kierunku rolnictwo figurują ponadto pracownicy z innych Wydziałów ZUT (Nauk o Żywności i Rybactwa – 1 osoba ze stopniem dr hab., Biotechnologii i Hodowli Zwierząt – 3 profesorów i 1 dr hab., Ekonomicznego – 1 dr hab. oraz 3 doktorów nauk ekonomicznych), a także pracowników Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych, Języków Obcych, Wychowania Fizycznego i Sportu, Biura Karier i Biblioteki Głównej. Proces dydaktyczny na kierunku rolnictwo był ponadto wspierany przez czworo emerytowanych profesorów oraz doktorantów (łącznie 4% godzin zajęć dydaktycznych). Ogółem spośród ok. 3900 godzin zajęć dydaktycznych na kierunku rolnictwo 96% jest prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w ZUT jako podstawowym miejscu pracy. Z dużym nadstatkiem został zatem spełniony ustawowy wymóg określony dla studiów o profilu ogólnoakademickim w art. 73 ust.2 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Obciążenie dydaktyczne poszczególnych nauczycieli akademickich godzinami zajęć na kierunku rolnictwo jest na ogół niewielkie, wynosząc od kilku - kilkunastu, najczęściej kilkudziesięciu godzin, do około 200 godzin zajęć tylko w nielicznych przypadkach dotyczących nauczycieli akademickich z Pracowni Agronomii. Dokonana przez ZO PKA szczegółowa analiza dorobku naukowego nauczycieli akademickich na kierunku rolnictwo wykazała, że dorobek ten pod względem ilościowym i jakościowym jest w pełni zgodny z realizowanymi treściami programowymi (poza jednym wyjątkiem – zał. nr 4). W czterech przypadkach stwierdzono, że zajęcia z zakresu *BHP*, *matematyki* oraz dwóch przedmiotów ekonomicznych są prowadzone przez samodzielnych pracowników naukowych w dziedzinie nauk rolniczych. Jednak pracownicy ci uzupełnili kompetencje poprzez ukończenie odpowiednich studiów wyższych lub podyplomowych. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku rolnictwo posiadają odpowiednie przygotowanie dydaktyczne. Uczelnia organizuje odpowiednie kursy w ramach studiów doktoranckich lub doraźnie, obejmujące treści z zakresu dydaktyki szkoły wyższej, psychologicznych i aksjologicznych podstaw procesu nauczania w szkole wyższej, techniki mowy i emisji głosu i innych. Nauczyciele akademicy opracowali a latach 2013-2015 kilka

podręczników akademickich, skryptów i materiałów ćwiczeniowych, np. z zakresu hydrochemii, klimatologii, chemii rolnej oraz agrofizyki. Posiadają również kompetencje dydaktyczne w zakresie wspomagania procesu dydaktycznego przez narzędzia technik kształcenia na odległość (e-learning). Największa na Uczelni liczba kursów e-learningowych (platforma Moodle) przygotowanych przez pracowników Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa jest m. in. efektem przeprowadzonego w roku 2013 szkolenia dotyczącego metodyki planowania i realizacji zajęć dydaktycznych przy wsparciu narzędzi technik kształcenia na odległość. Przykładem doskonalenia kompetencji dydaktycznych jest również przygotowanie przez kadrę badawczo-dydaktyczną Wydziału szerokiej oferty kształcenia w językach obcych, głównie języku angielskim i niemieckim, która obejmuje łącznie 74 przedmioty, w tym 18 bezpośrednio związanych z kierunkiem rolnictwo oraz liczne przedsięwzięcia popularyzujące naukę głównie wśród dzieci i młodzieży (m.in. „Zachodniopomorski Dzień Owada”, DUTEK (Dziecięcy Uniwersytet Technologiczny), Zachodniopomorskim Festiwalu Nauki i Nocy Naukowców).

Reasumując można stwierdzić, iż nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów rolnictwo posiadają wysokie, stale doskonalone kompetencje zarówno naukowe, jak i dydaktyczne. Dokonywany przez dziekana dobór pracowników do realizacji zajęć dydaktycznych jest w pełni zgodny z reprezentowanymi obszarami badawczymi oraz treściami programowymi poszczególnych modułów kształcenia. Nauczyciele akademicy posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, zgodny z dyscyplinami naukowymi, do których został przyporządkowany kierunek rolnictwo. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Umożliwia ją także właściwe obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli. Większość kadry jest przygotowana do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a część wykorzystuje te metody i techniki pomocniczo, wspomagając i uatrakcyjniając proces kształcenia. Powyższe prowadzi do wniosku, iż kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich zapewniają prawidłową realizację zajęć na kierunku studiów rolnictwo prowadzonym przez Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Dobór nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć z poszczególnych modułów jest transparentny, zgodny z potrzebami zapewnienia prawidłowej realizacji zajęć, w szczególności uwzględniający dorobek naukowy, doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne. Doboru tego dokonuje Dziekan posilując się zapisami procedury dotyczącej zasad przeprowadzania konkursu na prowadzenie przedmiotów/modułów na Wydziale. Procedura ta dotyczy przedmiotów już ujętych w programach studiów kierunków prowadzonych na Wydziale oraz kierunków przygotowywanych do uruchomienia po raz pierwszy. W praktyce brany jest pod uwagę dorobek naukowy nauczycieli, ale także obciążenie dydaktyczne poszczególnych Jednostek Wydziału. SeminaRIA dyplomowe prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Opiekunami prac dyplomowych mogą być z kolei nauczyciele z tytułem naukowym i stopniem doktora habilitowanego, ale także ze stopniem naukowym doktora.

W ramach doskonalenia procesu kształcenia nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów są oceniani przez studentów. System ten na Uczelni jest bardzo rozbudowany i ujęty w szeregu uchwałach, zarządzeniach i procedurach. Generalnie każdy nauczyciel akademicki może być dwa razy w roku oceniany przez studentów. W ankiecie znajdują się pytania dotyczące sposobu przekazywania wiedzy, sposobu prowadzenia zajęć oraz sposobu oceniania przez nauczyciela. Po zakończeniu procesu ankietyzacji przez studentów, ankiety są opracowywane i analizowane przez Sekcję ds. Jakości Kształcenia w Dziale Kształcenia i odpowiedniego Prorektora. Ocena z ankiety brana jest pod uwagę przy ocenie okresowej pracowników, ponadto sprawozdanie z ankietyzacji jest publikowane na stronie

internetowej Wydziału. Inną formą doskonalenia procesu kształcenia są hospitacje zajęć, przeprowadzane według harmonogramu lub doraźnie, hospitacje. Obejmują one ocenę według czterech kryteriów, obejmujących punktualność, dyscyplinę, kulturę osobistą, i kontakt grupą, zgodność treści zajęć z sylabussem, przygotowanie do zajęć i dobór materiałów, kompetencje i predyspozycje do nauczania, stosowane metody, sposób przeprowadzania zajęć, wykorzystanie pomocy dydaktycznych i sprzętu laboratoryjnego. Jak deklarują władze Wydziału, wyniki przeprowadzonych hospitacji stanowią dla nich ważną informację dotyczącą jakości procesu kształcenia i ewentualnego podejmowania działań naprawczych.

Ocena hospitacji przeprowadzonych przez ZO PKA podczas wizytacji (załącznik nr 5) wykazały poprawność przeprowadzonej formy realizacji zajęć, dobry kontakt nauczyciela akademickiego z niewielką na ogół grupą studentów, zgodność realizowanych na zajęciach treści programowych i poprawnie dobranych metod i materiałów dydaktycznych z sylabussem przedmiotu, bardzo dobre i dobre przygotowanie nauczycieli akademickich do zajęć, a także bardzo dobre warunki i wykorzystanie infrastruktury dydaktycznej i badawczej. Jednak w jednym przypadku stwierdzono, że forma realizacji zajęć w postaci prezentacji studentów była niezgodna z sylabussem, w którym w obciążeniu pracą studenta nie ma przygotowania prezentacji, a ponadto trudno tę formę uznać za właściwą. Charakter ćwiczeń sugeruje dobór innych metod dydaktycznych, bardziej o charakterze praktycznym (doświadczalnym).

W Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym prowadzona jest formalnie określona w odpowiednich, szczegółowych wewnętrznych aktach prawnych okresowa ocena nauczycieli akademickich, obejmująca ocenę działalności dydaktycznej i wychowawczej, uwzględniającej także wyniki ocen dokonywanych przez studentów oraz hospitacji zajęć, działalności naukowej oraz działalności organizacyjnej. Każdy nauczyciel akademicki, podlega ocenie okresowej, zarządzanej przez Rektora zgodnie z wcześniej publikowanym harmonogramem, która co do zasady przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na 4 lata. W celu usprawnienia przeprowadzenia oceny okresowej zaprojektowano elektroniczny formularz w panelu uczelnianym. Ponadto Władze Wydziału na bieżąco, w oparciu o system panel.zut.edu.pl, monitorują dorobek naukowy, który corocznie podlega analizie podczas podziału środków na badania naukowe oraz oceny działalności naukowej za rok ubiegły. Jak deklarują Władze Wydziału rezultaty okresowej i stałej oceny kadry akademickiej prowadzącej kształcenie na kierunku rolnictwo, w tym zwłaszcza wnioski z ankietyzacji dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych nauczycieli i ewentualnej indywidualizacji dalszego rozwoju, jakkolwiek możliwości w tym zakresie są ograniczone z powodu notorycznego borykania się przez Wydział z niedoborem studentów w stosunku do potencjału kadrowego. Należy również zaznaczyć, że wyniki ankiet studenckich nie mogą być uznane za miarodajne ze względu na ich bardzo niską zwrotność. Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zachęcanie studentów do udziału we wprowadzonym formalnie systemie ankietyzacji.

Realizowana przez Uczelnię i Wydział polityka kadrowa zdecydowanie sprzyja kształtowaniu kadry prowadzącej zajęcia ze studentami na kierunku rolnictwo pod kątem prawidłowej realizacji procesu kształcenia oraz sprzyja rozwojowi naukowemu i zawodowemu nauczycieli akademickich oraz ich wszechstronnemu doskonaleniu. Celem polityki kadrowej jest optymalizacja zatrudnienia pracowników także dopasowanie zatrudnienia do bieżących i przyszłych potrzeb prowadzonej działalności zarówno naukowej, jak i dydaktycznej. Na ten proces składają się zarówno rekrutacja nowych pracowników, jak i ocena aktualnie zatrudnionych.

Utworzenie nowego stanowiska nauczyciela akademickiego w danej jednostce i zatrudnienie pracownika wymagają przeprowadzenia otwartego konkursu zgodnie z zapisami Statutu ZUT oraz stosownego

zarządzenia Rektora. Proces rekrutacji i zatrudniania nauczycieli akademickich na stanowiska badawcze i badawczo-dydaktyczne jest dodatkowo zgodny z Europejską Kartą Naukowca oraz Kodeksem postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, stanowiące elementy nadanego ZUT przez Komisję Europejską logo „HR Excellence in Research”. W praktyce prowadzący oceniany kierunek studiów Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie boryka się z problemem niedopensum dydaktycznego, a więc nadmiaru kadry w stosunku do potrzeb dydaktycznych, w związku z niewielkimi naborami studentów, w tym również na kierunek rolnictwo. Jak ustalono podczas wizytacji, kadra nauczycieli akademickich Wydziału zmniejszyła się pod względem liczbowym w ciągu ostatnich lat przeszło dwukrotnie. Naturalną drogą redukcji kadry były przede wszystkim przejścia na emeryturę.

Mimo tych problemów, w wizytowanej Uczelni działa z powodzeniem, co podkreślono podczas spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na kierunku rolnictwo, dość rozbudowany system wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego i zawodowego, w tym do podnoszenia kompetencji dydaktycznych. System ten obejmuje wsparcie finansowe działalności naukowej oraz wsparcie i pomoc władz Wydziału we współpracy z Regionalnym Centrum Innowacji i Transferu Technologii oraz Działem Nauki ZUT w zakresie ubiegania się o środki na prowadzenie badań oraz czynnego uczestnictwa w programach badawczych i dydaktycznych. Innym obszarem wsparcia i motywacji są nagrody przyznawane corocznie według zasad regulowanych stosownym zarządzeniem Rektora, a zwłaszcza nagrody ciągłe za wysoko punktowane publikacje naukowe. Dodatkowym narzędziem wspierającym pracowników jest możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w studiach podyplomowych, kursach, szkoleniach, seminariach i innych formach kształcenia. Istnieją liczne przykłady korzystania z tej formy wsparcia przez nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku studiów rolnictwo (np. ukończenie dodatkowych studiów wyższych, ukończenie studiów podyplomowych z zakresu logistyki, informatyki, BHP i systemy zarządzania bezpieczeństwem, psychologii zarządzania, udział w licznych stażach, szkoleniach i warsztatach). Polityka kadrowa Uczelni i Wydziału uwzględnia zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec nauczycieli akademickich. Zasady te reguluje stosowna procedura wydziałowa, której podstawowym elementem jest postępowanie władz wydziału zmierzające do eliminowania lub łagodzenia skutków takich przypadków. Dodatkowym elementem jest działalność powołanego przez rektora Rzecznika zaufania na kadencję 2016-2020, którego zadaniem jest m.in. inicjowanie organizacji szkoleń na temat przeciwdziałania praktykom i zachowaniom mobbingowym.

Reasumując można stwierdzić, że realizowana polityka kadrowa przez Władze ZUT oraz Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa zapewnia prawidłowy dobór nauczycieli akademickich do zajęć na kierunku rolnictwo oparty o transparentne zasady, uwzględnia stałą i okresową ocenę kadry prowadzącej kształcenie, której ważnym elementem są wyniki ankietyzacji dokonywanej przez studentów. Wyniki tych ocen służą doskonaleniu kadry oraz stymulują kadrę do rozwoju naukowego i zawodowego w oparciu o stabilny, rozbudowany i dobrze oceniany przez kadrę system wsparcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą szeroko zakrojoną i efektywną działalność naukową w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo oraz inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, do których został przyporządkowany ten kierunek studiów, posiadają wysokie,

stale doskonalone kompetencje zarówno naukowe, jak i dydaktyczne. Dokonywany przez Dziekana dobór pracowników do realizacji zajęć dydaktycznych jest w pełni zgodny z reprezentowanymi obszarami badawczymi oraz treściami programowymi poszczególnych modułów kształcenia. Nauczyciele akademicki posiadają bogaty, aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, zgodny z dyscyplinami naukowymi, do których został przyporządkowany kierunek rolnictwo. Struktura kwalifikacji oraz duża liczebność kadry w stosunku do małej liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Umożliwia ją także właściwe obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli. Większość kadry jest przygotowana do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a część wykorzystuje te metody i techniki pomocniczo, wspomagając i uatrakcyjnając proces kształcenia. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich zapewniają prawidłową realizację zajęć na kierunku studiów rolnictwo prowadzonym przez Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie oraz osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Władze ZUT oraz Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa realizują prawidłową politykę kadrową, która zapewnia właściwy i transparentny dobór nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na kierunku rolnictwo, uwzględnia stałą i okresową ocenę kadry prowadzącej kształcenie, której ważnym elementem są wyniki ankietyzacji dokonywanej przez studentów. Wyniki tych ocen służą doskonaleniu kadry oraz stymulują kadrę do rozwoju naukowego i zawodowego w oparciu o stabilny, rozbudowany i dobrze oceniany przez kadrę system wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie, służąca realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku rolnictwo oraz prowadzeniu badań naukowych w dyscyplinach rolnictwo i ogrodnictwo oraz inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, do których ten kierunek jest przyporządkowany, znajduje się w kampusie Uniwersytetu, obejmującym trzy budynki zlokalizowane na ul. Słowackiego 17 oraz Papieża Pawła 6 nr 1 i 3, przy czym w ostatnim z tych budynków mieszczą się także niektóre Katedry Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa. Budynki sprawiają dobre wrażenie, są zadbane i czyste, znajdują się w nich liczne pomieszczenia i kąciki socjalne, szatnie, bufet, automaty z napojami i słodyczami, ogólnodostępne stanowiska komputerowe oraz bezprzewodowy Internet. W skład infrastruktury dydaktycznej i naukowej zalicza się także halę wegetacyjną, zlokalizowaną w w/w kampusie, należącą do Wydziału Rolniczą Stację Doświadczalną w Lipniku koło Stargardu (ok. 35 km od Szczecina) oraz w mniejszym zakresie w sensie udziału w kształceniu na kierunku rolnictwo – ośrodek szkoleniowo-badawczy energii odnawialnej w Ostoi (przedmieście Szczecina). Nie bez znaczenia jest fakt, że ZUT posiada bogatą bazę obiektów sportowych zlokalizowanych w centrum miasta. Studenci mogą skorzystać z boiska do gry w piłkę nożną, stadionu lekkoatletycznego z bieżnią, boiska do gry w piłkę plażową, boiska ze sztuczną trawą, kortów tenisowych oraz hali sportowej. Można jednoznacznie stwierdzić, iż infrastruktura ta zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym, znacznie przewyższa aktualne potrzeby procesu nauczania i uczenia się na kierunku rolnictwo ze względu na bardzo małą liczbę studentów, w pełni odpowiada warunkom

przyszłej pracy badawczej i zawodowej oraz w pełni umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym również kompetencji badawczych, a także prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Infrastruktura ta dzieli się na ogólnowydziałową oraz specjalistyczną, przypisaną poszczególnym jednostkom organizacyjnym Wydziału, która obejmuje sale dydaktyczne, w tym pracownie laboratoryjne oraz laboratoria specjalistyczne wykorzystywane do prowadzenia badań naukowych, w których studenci kierunku rolnictwo realizują prace dyplomowe. Pod względem infrastruktury ogólnej do dyspozycji studentów kierunku rolnictwo jest aż 18 sal dydaktycznych, w tym 6 sal wykładowych z liczbą miejsc wynoszącą 58, 68, 153, 156, 190 oraz 317 (Auditorium Maximum), 7 sal audytoryjnych z liczbą miejsc 30-33, jedna pracownia kreślarska (32 miejsca) i 4 pracownie komputerowe z 16-17 stanowiskami komputerów stacjonarnych z monitorami. Wszystkie wyżej wymienione sale ogólnowydziałowe są wyposażone w stałe rzutniki multimedialne oraz poza salami komputerowymi również w rzutniki pisma. Dodatkowo Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa dysponuje 37 salami dydaktycznymi, przypisanymi poszczególnym Katedrom i Pracowniom. Pomieszczenia te, przygotowane na 15-32 miejsc, obejmują 20 sal ćwiczeniowych, 16 pracowni laboratoryjnych oraz jedną pracownię komputerową. Niemal wszystkie są wyposażone w najczęściej stały, rzadziej przenośny, rzutnik multimedialny, a część z nich również w stanowisko komputerowe z dostępem do internetu. Z kolei laboratoria dydaktyczne wyposażone są w odpowiedni, adekwatny do wykonywanych ćwiczeń sprzęt laboratoryjny i aparaturę pomiarową. Wydział, oprócz typowych laboratoriów dydaktycznych, posiada także nowoczesne laboratoria specjalistyczne, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne oraz badania naukowe realizowane zarówno przez pracowników, jak i studentów kierunku rolnictwo. Przykładowo Pracownia Agronomii dysponuje aparaturą do oznaczania fizycznych, jakościowych i reologicznych cech ziarna, a także do oznaczania składu mineralnego w materiale roślinnym i glebowym (np. licznik nasion LN-S-50A, aparat do oznaczania ciężaru hektolitra Typ GZ 801, urządzenie do frakcjonowania ziarna to Pfeuffer Sortimat, glutomatic Typ 2102 Perten oraz wirówka GLUTEN – INDEX, farinograph Brabender, amylograph Brabender. Ponadto posiada urządzenie do pomiaru i analizy promieniowania PAR (obliczanie współczynnika LAI- ulistwienia) oraz analizator LCA-4 (ADC Bioscientific LTD, Hoddeson, Wielka Brytania) do pomiaru aktywności fotosyntetycznej liści. Laboratorium Fizjologii Roślin i Biochemii dysponuje nowoczesną aparaturą do badań gospodarki wodnej roślin, wymiany gazowej roślin, biochemicznych wskaźników stresu oksydacyjnego roślin oraz aktywności enzymatycznej gleb (m.in. chromatograf gazowy AutoSystem XL z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym (FID) oraz detektorem wychwytu elektronów (ECD), sprzężony ze spektrometrem masowym firmy Perkin Elmer, zestaw do wysokosprawnej chromatografii cieczowej HPLC Series 200 z detektorem UV oraz detektorem fluorescencyjnym firmy Perkin Elmer, aparat ekstrakcyjny Soxterm firmy Gerhardt, spektrofotometr UV-1800 firmy Shimadzu). Laboratorium Katedry Genetyki, Hodowli Roślin i Biotechnologii posiada aparaturę do badań nad polimorfizmem i dziedzicznym podłożem aktywności amylaz w ziarnie zbóż, cytoplazmatyczną jałowością pyłku u żyta, konstrukcją map genetycznych chromosomów żyta. Laboratorium Katedry Kształtowania Środowiska posiada m.in. aparaturę do badań w zakresie chemii środowiska, takich jak: kinetyka zanikania pozostałości pestycydów w środowisku (gleba, wody powierzchniowe, wody podziemne), wpływ form użytkowych pestycydów na kinetykę rozpadu pestycydów w środowisku, prognozowanie szybkości rozkładu i przemieszczenia substancji szkodliwych dla środowiska w oparciu o równania kinetyczne z wykorzystaniem techniki komputerowej, jak również badań zawartości makro i mikroelementów w glebach i roślinach w relacji do różnych dawek nawozów mineralnych i wapnowania. Również pozostałe jednostki dysponują nowoczesną i sprawną aparaturą, niezbędną do prowadzenia efektywnych badań naukowych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, wykorzystywaną w procesie kształcenia studentów na ocenianym kierunku. Ogólnie można stwierdzić, że wyposażenie techniczne pomieszczeń znajdujących się w kampusie ZUT Słowackiego - Papieża Pawła VI, właściwym dla studiów na kierunku rolnictwo, jak też pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza są sprawne, nowoczesne, aktualnie stosowane w działalności naukowej oraz umożliwiającą

prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Bardzo ważnym z punktu widzenia osiągania efektów kształcenia na kierunku rolnictwo jest posiadanie zaplecza do prowadzenia badań eksperymentalnych polowych, pod osłonami i wazonowych, stanowiących podstawą formę działalności badawczej w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo. Wydział posiada takie zaplecze w postaci Rolniczej Stacji Doświadczalnej w Lipniku, której początki działalności sięgają 1959 roku, a jej statutowym celem jest prowadzenie doświadczeń polowych i produkcja rolnicza. Rolnicza Stacja Doświadczalna w Lipniku, jako jednostka Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie, prowadzi doświadczenia polowe na rzecz katedr tego Wydziału. Tematyka prowadzonych doświadczeń polowych jest bardzo różnorodna i obejmuje prace z zakresu uprawy roli i roślin, nawożenia, nawadniania, produkcji biomasy i roślin energetycznych, wykorzystania popiołów i kompostów w produkcji rolniczej, łąkarstwa, sadownictwa, ogrodnictwa itp. Stacja posiada 218 ha gruntów, z czego ok. 128 stanowią grunty orne, w tym 45 ha stanowią pola doświadczalne i wyrównawcze. Siedzibą RSD w Lipniku jest wyremontowany budynek bursy studenckiej, położony na terenie niewielkiego, wiejskiego parku. Obok znajduje się obszerne podwórze gospodarcze, wyposażone w niezbędną infrastrukturę budynkową i techniczną. Stacja posiada nowy, specjalistyczny sprzęt do prowadzenia doświadczeń, co gwarantuje precyzję, dokładność i wysoką jakość wykonywanych prac polowych. Również sprzęt rolniczy pracujący na polach stacji jest nowym, wysokiej klasy sprzętem rolniczym. Większość maszyn, od uznanych producentów, pochodzi z 2012 r. O potencjale naukowo-badawczym stacji świadczą także wysokie kwalifikacje jej pracowników, mających merytoryczne oparcie w wielu jednostkach Uczelni oraz 60-letnie doświadczenie w zakresie doświadczalnictwa polowego, Działalność RSD zaowocowała dorobkiem naukowym w postaci kilkuset prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych. W RSD organizowane są konferencje naukowe i seminaria z udziałem studentów kierunku rolnictwo. Dla przykładu w 2018 r. zorganizowane zostały dwie międzynarodowe konferencje nt. „Optimal growing conditions for energy crops in Poland” oraz nt. “Plants as a renewable energy source” w ramach międzynarodowego projektu „Novel and sustainable pathways of biomass production”, połączone z wykładami gości z innych jednostek naukowych z Polski oraz m.in. z Niemiec, Włoch, Wielkiej Brytanii a także przedstawicieli firm rolniczych oraz rolników. W ramach konferencji prezentowano doświadczenia polowe prowadzone w RSD Lipnik. Drugim obiektem dotyczącym zaplecza doświadczalnego dla pracowników Wydziału i studentów kierunku rolnictwo jest hala wegetacyjna. Powierzchnia hali przeznaczona na prowadzenie doświadczeń wynosi około 0,65 ha i obejmuje trzy szklarnie z systemem automatycznego wietrzenia o łącznej powierzchni 336 m² (3 x 112 m²), wybetonowany teren osiatkowany przed szklarniami o powierzchni 350 m², pole osiatkowane o powierzchni 1700 m² (bez alejek przejazdowych), pole zewnętrzne o powierzchni 4100 m² (bez alejek przejazdowych), które jednak ze względu na bardzo dużą zmienność glebową i podglebie (gruz) nie nadaje się do prowadzenia doświadczeń porównawczych. Obiekty stale należące do jednostki to parterowy budynek administracyjno-dydaktyczny zajmujący powierzchnię 293 m² (z salą dydaktyczną), do którego, od strony północnej przylegają trzy szklarnie oraz pomieszczenia warsztatowo-magazynowe. Na terenie hali wegetacyjnej znajdują się również budynek z przechowalnią i preparatornią oraz dwa tunele foliowe, użytkowane przez Katedrę Ogródnictwa. Hala dysponuje niezbędnym sprzętem do prac agrotechnicznych i do pielęgnacji zieleni. Reasumując można stwierdzić, że stan i wyposażenie jednostek stanowiących zaplecze do badań polowych, pod osłonami i wazonowych są sprawne, nowoczesne, aktualnie stosowane w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Będąca w użyciu na ZUT w Szczecinie, w tym dotycząca bezpośrednio studentów kierunku rolnictwo infrastruktura informatyczna, w tym specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodłączające od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Studenci

kierunku rolnictwo i pracownicy Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa wykorzystują w procesie dydaktycznym platformę e-learningową Moodle. Studenci posiadają konta z przypisanym loginem i hasłem, które umożliwiają logowanie się na platformie i korzystanie z materiałów dydaktycznych i innych jej opcji, w tym przysyłania zadań i komunikowania się z nauczycielami. Studenci i pracownicy mają także możliwość korzystania z serwisów internetowych Uczelni, wydziałów, kół i organizacji uczelnianych oraz stron pracowników ZUT. Popularny jest system informatyczny E-usługi, w ramach którego funkcjonuje m.in. panel e-pracownik, e-dziekanat, e-edukacja, e-dysk. Poszczególne panele umożliwiają wprowadzenie ocen, gromadzenie informacji o dorobku naukowym, planowanie zajęć, komunikację ze studentami, ankietyzację, tworzenie własnych ankiet i egzaminów, obsługę w zakresie dyplomowania, a także udostępnianie materiałów dydaktycznych. Studenci mają możliwość zarządzania własnym profilem, śledzenia postępów w nauce, wypełniania ankiet. Studenci i pracownicy korzystają nie tylko z ogólnouczelnianej sieci bezprzewodowej, ale również sieci międzyuczelnianej EDUROAM działającej w całej Europie. Dostęp do zasobów wewnątrz uczelni umożliwia wydzielona na potrzeby studentów i pracowników wirtualna sieć VPN. Aplikacja mZUT umożliwia bieżące śledzenie planów zajęć, ogłoszeń i aktualności.

Na odpowiednim poziomie jest również w wizytowanej Uczelni infrastruktura biblioteczna, która we wszystkich aspektach zapewnia warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. System biblioteczno-informacyjny ZUT, podobnie jak to ma miejsce w innych uczelniach publicznych, obejmuje Bibliotekę Główną, 10 bibliotek wydziałowych, Wypożyczalnię Językową, Ośrodek Informacji-Patentowej i Normalizacyjnej, Sekcję Wypożyczeń Międzybibliotecznych oraz Bibliotekę Studium Kultury. Zasoby biblioteczne wynoszą aktualnie ponad 380 tys. wydawnictw zwartych, ok. 123 tys. wydawnictw ciągłych, ponad 46 tys. norm w wersji papierowej, ok. 30 tys. norm w wersji elektronicznej, ponad 187 tys. opisów patentowych, wzorów użytkowych i przemysłowych w wersji papierowej. Większość księgozbioru udostępniana jest w tzw. wolnym dostępie. W sieci czytelnia liczba miejsc wynosi 605. Ze strony domowej Biblioteki prowadzą linki do wielu serwisów dokumentacyjnych i baz danych, przydatnych użytkownikom w poszukiwaniach literatury. W dostępie licencjonowanym biblioteka ZUT w Szczecinie oferuje 15 pełnotekstowych baz danych. Dodatkowo studenci i pracownicy mogą korzystać z 5 baz bibliograficzno-abstraktowych oraz 5 baz patentowych. Zasoby biblioteczne związane z realizacją procesu kształcenia są na bieżąco uaktualniane. W szczególności dotyczy to dostępu do literatury ujętej w sylabusach. Czytelnia Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie, znajdująca się w kampusie Słowackiego - Papieża Pawła VI, dysponuje dwoma pomieszczeniami o łącznej powierzchni 88,80 m² (w tym: 56,30 m² czytelnia, 32,50 m² magazyn) i jest obsługiwana przez jednego pracownika. Liczba miejsc w czytelni jest w zupełności wystarczająca w stosunku do potrzeb (11 miejsc). Godziny otwarcia nie budzą zastrzeżeń, jest ona czynna od poniedziałku do piątku w godz. 9-15 oraz dodatkowo w niektóre soboty zjazdowe dla formy niestacjonarnej na kierunku rolnictwo. Zbiory czytelnia wynoszą ok. 10 tys. wydawnictw zwartych, 1,2 czasopism, a także obejmują instrukcje do ćwiczeń laboratoryjnych i warsztatowych, które są udostępniane studentom na czas zajęć. W czytelni jest dostępnych 41 bieżących, tylko polskich tytułów czasopism specjalistycznych. Zbiory dedykowane studentom kierunku rolnictwo szacowane są na ok. 50%. Użytkownicy mają do dyspozycji katalog ALEPH (wersja 22) oraz dostęp do wszystkich zasobów bibliotecznych w wersji elektronicznej: e-książek (m.in. w ramach bazy IBUK.pl), e-czasopism oraz do licznych baz pełnotekstowych, bibliograficznych i abstraktowych ze strony www.bg.zut.edu.pl. Czytelnia dysponuje dwoma stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu, czterema gniazdkami umożliwiającymi dostęp do sieci czytelnikom przychodzącym z własnym sprzętem, zapewniony jest bezprzewodowy Internet, można korzystać bezpłatnie ze skanera i drukarki. Wizytacja ZO PKA w czytelni wydziałowej potwierdziła aktualność zbiorów dotyczących treści kształcenia na kierunku rolnictwo, ujętych w sylabusach wybranych przedmiotów w liczbie egzemplarzy dostosowanej

do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Zbiory te okazały się zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Tym samym umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna jest w dużej mierze dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa wprowadził i wprowadza w tym zakresie szereg udogodnień. Przykładem jest działający na Wydziale projektor multimedialny z oprogramowaniem, charakteryzujący się odpowiednio wysokim poziomem jasności (około 5,5 tys. ANSI), który umożliwia osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku łatwiejszy odbiór treści wykładowych, wyposażenie laboratorium w drukarkę i skaner 3D, co pozwala na zniwelowanie barier poznawczych wynikających z niepełnosprawności studentów. Na Wydziale dostępne są także przenośne systemy nagłośnienia wykorzystywane podczas terenowych zajęć dydaktycznych. W budynkach zlokalizowanych przy ul. Słowackiego 17 oraz Papieża Pawła VI nr 3 znajdują się windy umożliwiające przemieszczanie się osobom z niepełnosprawnością ruchową na wyższe kondygnacje budynków. Budynek przy ul. Papieża Pawła VI nr 1 posiada podjazd dla osób niepełnosprawnych ruchowo a większość specjalistycznych laboratoriów dydaktycznych zostało zlokalizowanych na jego parterze. Serwis internetowy Wydziału jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez wdrożenie wymogów normy WCAG 2.0. Ponadto ZUT ubiega się o środki (w ramach projektu) w celu utworzenia biura obsługi osób z niepełnosprawnością.

Doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej i informatycznej stanowi element uczelnianego i wydziałowego systemu oceny jakości kształcenia. Infrastruktura podlega zatem systematycznym ocenom i przeglądom, w których uczestniczą również studenci (uczelniana ankieta oceny warunków studiowania), a wyniki tych działań stanowią element działań doskonalących. Na Wydziale prowadzącym oceniany kierunek studiów rolnictwo, ocena bazy odbywa się przez osoby powołane przez Dziekana. Uwagi i propozycje dotyczące uzupełnienia i unowocześnienia tej bazy zgłaszane są również na bieżąco. Wiele z tych propozycji pochodzi bezpośrednio od studentów, którzy sygnalizują konieczność udoskonalenia infrastruktury. Modernizacja bazy dydaktycznej odbywa się na zasadzie zakupów doraźnych, awaryjnych bądź w trybie udzielania zamówień publicznych w ramach możliwości budżetowych Wydziału. Z kolei modernizacja bazy naukowej odbywa się poprzez bieżące utrzymanie finansowane ze środków na badania naukowe w postaci zakupów doraźnych, uzupełniających czy udzielania zamówień publicznych. Większe zakupy aparaturowe realizowane są z projektów badawczych, rozwojowych bądź aparaturowych. Polityka w tym zakresie jest konsekwentnie realizowana, m.in. w 2019 r. Wydział otrzymał z puli Uniwersytetu ok. 800 tys. złotych na inwestycje w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nowoczesna, sprawna i zadbane infrastruktura dydaktyczna i naukowa, biblioteczna i informatyczna Uczelni i Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie, służąca realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku oraz prowadzeniu badań naukowych w dyscyplinach rolnictwo i ogrodnictwo oraz inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, do których ten kierunek jest

przyporządkowany, w pełni umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej i udział w tej działalności, a także jest dostosowana w dużej mierze do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Szczególnie ważne na ocenianym kierunku studiów jest posiadanie przez Wydział nowoczesnego zaplecza naukowo-dydaktycznego do wykonywania eksperymentalnych prac polowych, pod osłonami i wazonowych w postaci Rolniczej Stacji Doświadczalnej w Lipniku i hali wegetacyjnej, znajdującej się w kampusie wydziałowym. Infrastruktura podlega okresowym przeglądom i ocenom w ramach uczelnianego i wydziałowego systemu doskonalenia jakości kształcenia. W ocenach tych uczestniczą studenci kierunku rolnictwo, a wyniki ocen i przeglądów są w miarę możliwości finansowych wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Udział interesariuszy zewnętrznych w systemie Zapewniania Jakości Kształcenia na WKŚiR określa procedura P.WKŚiR.1. Do zadań interesariuszy zewnętrznych należy: „udział w przygotowywaniu planów i programów na nowych kierunkach studiów powoływanych na Wydziale, ocena osiągniętych efektów uczenia się w przedmiotach na poszczególnych kierunkach, udział w okresowych przeglądach planów i programów studiów oraz monitorowanie zmian, monitorowanie realizacji praktyk zawodowych na kierunkach, opiniowanie tematów prac dyplomowych, monitorowanie procedury przeprowadzania egzaminów dyplomowych, opiniowanie nowych przedmiotów kierunkowych i obieralnych, pośredniczenie w kontaktach z lokalnym rynkiem pracy w obszarach zgodnych z kierunkami studiów, uczestniczenie na wniosek rady programowej w innych zadaniach skierowanych do interesariuszy zewnętrznych...”.

Zgłaszanie uwag i zmian do programu studiów i programu kształcenia na WKŚiR opisane zostało w procedurze P.WKŚiR.15 i uwzględnia aktywność interesariuszy zewnętrznych: przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, będących członkami Rady Programowej lub Rady Konsultacyjnej WKŚiR oraz innych, związanych branżowo z kierunkiem studiów. Procedura ukierunkowana jest na doskonalenie i dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz zmieniającej się rzeczywistości. Ponadto od roku akademickiego 2018/2019, na WKŚiR wprowadzono procedurę P.WKŚiR.16 dotyczącą badania rynku pracy w obszarze zgodnym z kierunkami studiów prowadzonymi na Wydziale. Interesariusze zewnętrzni wchodzący w skład rad programowych wszystkich kierunków prowadzonych na WKŚiR, rad programowych studiów doktoranckich i studiów podyplomowych tworzą Radę Konsultacyjną. Do zadań RK należy: opiniowanie strategii WKŚiR oraz udział w jej aktualizacji; udział w tworzeniu oferty edukacyjnej Wydziału; kreowanie możliwości współpracy WKŚiR z jednostkami gospodarczymi, administracyjnymi i samorządowymi regionu; kreowanie wizerunku Wydziału, jako otwartego na problemy rozwojowe i gospodarcze regionu, kreowanie wizerunku absolwenta Wydziału. Rada Programowa systematycznie zwraca się do interesariuszy zewnętrznych z prośbami o: opinie o przygotowaniu zawodowym studentów, procesie dyplomowania; sugestie dotyczące realizacji programu

kształcenia oraz wsparcie w zakresie przyjmowania studentów na warsztaty, wizyty studyjne i praktyki. Dla poprawności procesu dydaktycznego powołano komisje wydziałowe, w tym Komisję ds. Współpracy z Ośrodkami Naukowymi, Gospodarczymi i Administracyjnymi.

Kształtowaniu celów i zakresu kształcenia, jak również dostosowania oferty kształcenia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego służą cykliczny proces monitorowania w drodze ankietyzacji, różnych grup interesariuszy, w tym monitorowanie kariery zawodowej absolwentów, ankietyzacja absolwentów i zbieranie opinii pracodawców o absolwentach wykonywane przez Biuro Karier ZUT. Wyniki ankietyzacji są udostępniane na stronie internetowej Wydziału zgodnie z obowiązującymi procedurami. W ankiecie kierowanej do interesariuszy zewnętrznych pozyskuje się informacje o niezbędnych modyfikacjach programu kształcenia. W ramach monitorowania przydatności uzyskanych efektów uczenia się przez przyszłych pracodawców, sprawozdanie to jest udostępniane również interesariuszom zewnętrznym wchodzącym w skład rad programowych kierunków.

Kontakty z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego są realizowane w ramach kanałów formalnych (Rada Programowa kierunku, opinie, zajęcia terenowe, zlecenia ekspertyz i badań, praktyki zawodowe) oraz nieformalnych kontaktów ze współpracownikami z sektora biznesu i absolwentami. W skład Rady Programowej powołanej na kadencję 2016-2020 na mocy uchwały nr 70 Rady Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie z 17 lutego 2017 r. wchodzi również właściciele gospodarstw rolnych oraz przedstawiciele instytucji związanych z rolnictwem (specjalista ds. agronomii, spółka ATR Agrohandel; kierownik działu w Grupie Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.; oraz właściciel wielkoobszarowego gospodarstwa rolnego stosującego reguły rolnictwa precyzyjnego). Interesariusze zewnętrzni wchodzący w skład Rady Programowej są szczególnie aktywni w zakresie programu praktyki zawodowej i innych praktycznych aspektów kształcenia na ocenianym kierunku. W opinii interesariuszy zewnętrznych wskazane jest: „zintensyfikowanie praktycznej części kształcenia; uczestnictwo studentów w targach i wystawach rolniczych, pokazach polowych pracy maszyn i urządzeń najlepszych renomowanych producentów; wyjazdy do gospodarstw rolnych, w których istnieje nowoczesny park maszynowy oraz można poznać innowacyjne technologie uprawy”. W związku z powyższym, Rada Programowa 13.12.2018 r. podjęła decyzję o propozycji zmian w programie kształcenia, tak aby studenci mogli pogłębiać swe kompetencje praktyczne. Pod wpływem sugestii interesariuszy zewnętrznych zwiększono wymiar zajęć terenowych, w tym wizyt studyjnych w gospodarstwach rolnych, w celu pełniejszego poznania praktycznych aspektów wiedzy pozyskanej w procesie kształcenia. Zwiększono również liczbę godzin zajęć terenowych w RSD w Lipniku na przedmiotach związanych z gleboznawstwem i uprawą roślin (w ramach przedmiotu: *szczegółowa uprawa roślin 1 i 2*, zajęcia terenowe: *praktyczne rozpoznawanie gatunków roślin uprawy polowej*).

Upraktycznieniu procesu kształcenia służą też wykłady prowadzone przez rolników – praktyków oraz przedstawicieli instytucji otoczenia rolnictwa (m. in. doświadczenia rolnika – praktyka w zakresie programu nawożenia i ochrony roślin; porady producenta - dystrybutora nawozów mineralnych) oraz wizyty studyjne studentów w ramach zajęć z agrotechniki w nowoczesnych gospodarstwach rolnych. W ramach współpracy z otoczeniem gospodarczo-społecznym studenci kierunku rolnictwo uczestniczą w seminariach wyjazdowych w gospodarstwach rolnych, znajdujących się w niemieckich miejscowościach Ramin i Retzin, należących do Ramin GmbH & CO KG, a także w spotkaniach młodych niemieckich i polskich rolników w Boniturschule (Uecker-Randow), których celem jest m. im. wspólna ocena zasiewów polowych, głównie obsady i stanu roślin.

Natomiast w ramach współpracy jednostek naukowych WKŚiR z otoczeniem sektora prywatnego (indywidualne gospodarstwa rolne, przedsiębiorstwa rolne, firmy nasienne i sprzedaży nawozów i środków ochrony roślin), np. Grupą Azoty Z. Ch. Police, Agro Trade, Agrodan, PGE Dolna Odra, studenci mieli możliwość uczestniczyć w seminariach naukowo-dydaktycznych, szkoleniowych i wyjazdowych. Studenci kierunku rolnictwo uczestniczą także w corocznych Barzkowickich Targach Rolnych Agro Pomerania, których organizatorem jest Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, dzięki czemu mają możliwość zapoznania się z ofertą nowych maszyn rolniczych, środków do produkcji rolnej, w tym paszy, nawozów i środków ochrony roślin oraz innowacyjnych rozwiązań największych producentów w branży rolniczej. Studentom proponuje się: udział w seminariach wyjazdowych do niemieckich biogazowni rolniczych, w ramach programu Erasmus+ i CEEPUS. Studenci mają również możliwość zaliczenia praktyki programowej w ramach międzynarodowych programów Erasmus+, IAESTE i CEEPUS.

Znaczna część prac dyplomowych na ocenianym kierunku powstaje przy wykorzystaniu infrastruktury i materiałów pozyskanych w trakcie praktyki zawodowej, m.in.: „Ocena agrotechniki dwóch odmian pszenicy uprawianych w indywidualnym gospodarstwie rolnym”; „Oddziaływanie chemicznej ochrony stosowanej w uprawie rzepaku ozimego na aktywność biologiczną gleby”; „Wpływ zagęszczenia roślin w łanie na plonowanie żyta ozimego w gospodarstwie ekologicznym”.

Biuro Karier ZUT (zatrudniona 1 osoba, współpraca z doradcami zawodowymi) zgodnie ze swoimi celami statutowymi działa na styku środowiska akademickiego i otoczenia gospodarczego. Pomaga ono studentom w wejściu na rynek pracy oraz pośredniczy w nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów z pracodawcami. Studenci mogą pozyskiwać informacje o ofertach pracy, możliwościach podnoszenia kwalifikacji, jak również mogą brać udział w organizowanych przez Biuro Karier prezentacji firm oraz corocznych targach pracy. Biuro aktywnie pozyskuje oferty pracy. Do dobrych praktyk można zaliczyć organizowanie dla studentów pierwszego roku spotkania informacyjnego na temat tego, jak efektywnie wykorzystać czas studiów do przygotowania się do wejścia na rynek pracy: jak identyfikować i kształtować swoje predyspozycje zawodowe, w jakim kierunku wzbogacać swą wiedzę i kompetencje oraz jak budować inteligencję społeczną, tak by po ukończeniu studiów prowadzić satysfakcjonującą aktywność zawodową.

Jednym z elementów wspierania studentów w poszerzania ich kompetencji zawodowych po zakończeniu cyklu kształcenia jest oferta dodatkowych, bezpłatnych, szkoleń w zakresie: integrowana produkcja roślin, doradztwo dotyczące środków ochrony roślin, stosowanie środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie, stosowanie środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym, stosowanie środków ochrony metodą fumigacji. Uczelnia uzyskała uprawnienia, jako podmiot niebędący przedsiębiorcą, do przeprowadzania ww. szkoleń i wydawania zaświadczeń o ich ukończeniu. WKŚiR organizuje również wykłady i pokazy szkoleniowe dla studentów, np.: wykład połączony z pokazem ciągnika wyposażonego w systemy rolnictwa precyzyjnego, firma John Deere Polska Sp. z o.o. W grudniu br. zorganizowano wykłady przygotowujące studentów do udziału w Ogólnopolskim Konkursie Wiedzy Praktycznej Agromonii, prowadzone przez praktyków z Grupy Wsparcia Technicznego.

Pracownicy Jednostki prowadzącej oceniany kierunek realizują na zlecenie podmiotów zewnętrznych badania, m.in. z zakresu skuteczności i ewentualnych efektów ubocznych nawożenia dla Grupa Azoty; ekspertyzy przydatności technologicznej surowców rolnych; opracowania, takie jak „Strategia przeciwdziałania uodporniania się chwastów na herbicydy jako istotny czynnik zapewnienia zrównoważonego rozwoju agroekosystemu”; „Metaplantacja perzu sitowego.....”; „Regeneracja trwałych

użytków zielonych metodą pełnej uprawy”. Przedłożone przez Jednostkę liczne karty aplikacji produktu świadczą o szerokiej i intensywnej aktywności na rzecz lokalnych producentów rolnych. W ramach tego typu działań zrealizowane m. in. następujące opracowania: „Technologia uprawy pszenicy ozimej w zróżnicowanych warunkach nawozowych”; „Opinia na temat stanu zachwaszczenia *Papaver rhoeas* w pszenicy ozimej”; „Ocena przezimowania zasiewów rzepaku ozimego na polach firmy AGRODAN”; „Technologia uprawy buraka cukrowego z wykorzystaniem wieloskładnikowych nawozów mineralnych”.

W ramach współdziałania z otoczeniem społeczno-gospodarczym podpisano umowy o współpracy z następującymi placówkami oświatowymi, nad którymi ZUT objął patronat: Technikum Zawodowe nr 1 w Szczecinie, Zespół Szkół nr 4 im. Armii Krajowej w Szczecinie i Zespół Szkół nr 2 im. Władysława Orkana w Szczecinie. Głównym celem współpracy ze szkołami jest nieustanne podnoszenie jakości kształcenia młodzieży oraz dopasowanie oferty Wydziału do potrzeb i zainteresowań młodzieży. Dzięki temu znane są również stanowiska tych podmiotów w zakresie oferty kształcenia ZUT, z których możliwe jest wyciąganie wniosków o jakości oferty edukacyjnej Uczelni.

Dużą aktywnością w organizowaniu wydarzeń integrujących środowisko akademickie wykazuje się Sejmik Wydziałowy Samorządu Studentów, który w roku 2018/2019 uczestniczył, m. in. w Ogólnopolskiej Sesji Studenckich Kół Naukowych. Ponadto studenci kierunku rolnictwo zaangażowani byli w organizację X Zachodniopomorskiego Dnia Owada, Zachodniopomorskiego Festiwalu Nauki czy Europejskiej Nocy Naukowców.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Interesariusze zewnętrzeni, z którymi współpracuje Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów, mają zróżnicowany profil działalności, odzwierciedlający interdyscyplinarny charakter sektora rolnego. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie, na podstawie ustalonych procedur i przybiera zróżnicowane formy adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z wymogów związanych z osiąganiem przez studentów efektów uczenia się. Procedury regulują okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem w odniesieniu do programu studiów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia kształcenia na ocenianym kierunku. Koncepcja, efekty uczenia się oraz program studiów są przedmiotem konsultacji z przedsiębiorcami, producentami z obszaru związanego z kierunkiem studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na ocenianym kierunku rolnictwo, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także stworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia oraz wymiany studentów i kadry.

Zarówno Uczelnia, jak i prowadzący kierunek rolnictwo Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa posiadają strategię internacjonalizacji kształcenia na lata 2013-2020, której celem jest zwiększenie liczby studentów wyjeżdżających na studia za granicę oraz liczby studentów zagranicznych podejmujących studia w ZUT, a także doskonalenie jakości mobilności studenckiej oraz wzrost ilości i jakości międzynarodowych programów edukacyjnych. Umiędzynarodowienie kształcenia na Wydziale traktowane jest przede wszystkim jako szansa na rozwój oraz pozyskanie nowych studentów. Pierwsze rezultaty działania strategii już zauważono, bowiem według danych GUS Uniwersytet zwiększył wskaźnik umiędzynarodowienia z poziomu 15 osób do 135, intensyfikując działania na rzecz pozyskiwania studentów zagranicznych.

Sposobom podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia służą na Wydziale i kierunku studiów rolnictwo wybrane aspekty programu studiów i ich realizacja. Obok standardowych lektoratów z języka angielskiego prowadzących do uzyskania kompetencji językowych na poziomie B2 (studia pierwszego stopnia) i B2+ (na poziomie studiów drugiego stopnia) stworzona jest szeroka oferta kształcenia w językach obcych, a planowane jest uruchomienie pełnego cyklu kształcenia w języku angielskim na studiach stacjonarnych drugiego stopnia. W roku akademickim 2018/2019 Wydział posiadał w ofercie dydaktycznej aż 74 przedmioty w językach obcych, w tym 61 w języku angielskim, 7 przedmiotów w języku niemieckim oraz 6 w języku bułgarskim. W tworzenie tej oferty zaangażowanych jest ponad 30 nauczycieli akademickich Wydziału. Oferta obejmuje treści programowe kierunku rolnictwo w zakresie przedmiotów kształcenia podstawowego (np. *basic of agro and biophysics, biochemistry, ecology, environmental chemistry, fundamentals of genetics, mathematics, microbiology*) oraz kierunkowego (np. *abiotic and biotic stress in plants, biotechnology in agriculture, ecological control of pests, plant pathology, plant physiology, principles of plant breeding, the cultivation technology of energy crops, fundamentals of soil science with elements of soil*). Według opinii Władz Dziekańskich w ostatnich latach zauważalna jest poprawa znajomości języka angielskiego przez studiujących kierunek rolnictwo. Obecnie coraz więcej studentów zna język angielski na poziomie C1 lub wyższym.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia procesu kształcenia na Wydziale, obejmującym przede wszystkim kierunek rolnictwo, jest uczestnictwo studentów w organizowanych po stronie niemieckiej konferencjach (Master Class Course Conference „Renewable Energies”) lub w seminariach wyjazdowych w gospodarstwach rolnych, znajdujących się w miejscowościach Ramin i Retzin, należących do Raminer GmbH & CO KG, a także w spotkaniach młodych niemieckich i polskich rolników w Boniturschule (Uecker-Randow), których celem jest między innymi wspólna ocena zasiewów polowych, głównie obsady i stanu roślin. W latach 2013-2019 odbyły się cztery wyjazdy do Niemiec 5-dniowe oraz kilkanaście wyjazdów studyjnych, jednodniowych. Z kolei w 2018 roku odnotowano przyjazd studentów niemieckich (27 osób), kierunku rolnictwo, z Hochschule Neubrandenburg, w ramach którego przedstawiono doświadczenia polowe związane z międzynarodowym projektem SidaTim oraz inne

doświadczenia prowadzone w RSD Lipnik. Inną formą umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest uczestnictwo w programach międzynarodowych: Erasmus+ oraz od 2019 r. CEEPUS. Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa zawarł w ramach Programu Erasmus + (lata 2018-2021) umowy dwustronne z 17 uczelniami partnerskimi w 10 krajach (Niemcy, Hiszpania, Czechy, Bułgaria, Grecja, Portugalia, Austria, Chorwacja, Finlandia i Litwa). Pełna lista uczelni partnerskich w ramach Programu CEEPUS (sieć Renewable Energy Source) jest jeszcze większa i obejmuje aż 29 uczelni z 11 krajów. Skala mobilności studentów w ramach programu Erasmus+ nie jest jednak znacząca bowiem obejmuje w pięciu latach akademickich od 2014/15 do 2018/19 tylko 13 wyjazdów studentów całego Wydziału oraz 8 przyjazdów studentów zagranicznych z Hiszpanii, Portugalii, Grecji i Chorwacji na studia częściowe. Przyczynami nielicznych wyjazdów w ramach programu są – jak wskazali sami studenci – głównie czynniki ekonomiczne (prowadzenie własnych gospodarstw), jak też obawy przed barierą językową. Nieco lepiej przedstawia się mobilność w zakresie praktyk (28 wyjazdów, w tym 2 ramach programu CEEPUS oraz 16 przyjazdów, w tym 5 w ramach międzynarodowego programu wymiany praktyk IAESTE), a jeszcze lepiej w zakresie mobilności pracowników (51 wyjazdów w celach dydaktycznych oraz 27 przyjazdów, w tym 6 w celach szkoleniowych)

Koordinacją wszystkich procesów z organizacją wymiany międzynarodowej zajmuje się powołany przez Dziekana Pełnomocnik ds. współpracy dydaktycznej z zagranicą. Jak wynika ze spotkania ZO PKA z Pełnomocnikiem, dokonuje on także corocznej oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Sprawozdanie jest przekazywane do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz umieszczone w corocznym sprawozdaniu Dziekana. Według oceny ZO PKA Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT dokłada wszelkich starań w zakresie doskonalenia procesu umiędzynarodowienia poprzez promowanie programów wymiany międzynarodowej. Promowanie programu odbywa się poprzez organizowanie spotkań indywidualnych i grupowych ze studentami pierwszego oraz drugiego stopnia w trakcie roku akademickiego. Od roku akademickiego 2018/2019 wprowadzono spotkania ze studentami pierwszego roku wszystkich kierunków, w tym również rolnictwo, na początku roku akademickiego w celu poinformowania o możliwościach wyjazdów na studia do zagranicznej uczelni partnerskiej, jak też wyjazdów na praktyki zawodowe do zagranicznego przedsiębiorstwa. Wzrost wymiany międzynarodowej, głównie za sprawą programów Erasmus+, przyczynia się do nawiązywania nowych kontaktów i pogłębiania współpracy w ramach już istniejących. Międzynarodowe doświadczenia studentów oraz nauczycieli inspirują Władze Wydziału do dalszych działań czego dowodem są m.in. liczne wyjazdy studentów kierunku rolnictwo do uczelni niemieckich na szkolenia, zawarcie umowy o współpracy z Uniwersyteciem w Neubrandenburgu, w której strony deklarują wolę współpracy, umożliwiającą zwiększenie ich aktywności w zakresie wymiany międzyuczelnianej, prac badawczych oraz działalności dydaktycznej oraz coroczne aktualizowanie oferty dydaktycznej w językach obcych, przeznaczonej głównie dla studentów przyjeżdżających z zagranicy. Dobre praktyki w zakresie umiędzynarodowienia, które realizuje Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, obejmują również bezpośrednie, osobiste kontakty pracowników z partnerami zagranicznymi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na ocenianym kierunku rolnictwo, zgodnie z przyjętą strategią i koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do

uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także stworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia oraz wymiany studentów i kadry. W skali całej Uczelni wskaźnik umiędzynarodowienia wzrósł w ostatnich latach, według danych GUS, z poziomu 15 osób do 135. Na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT dokonuje się stałego monitoringu i corocznej oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia z podziałem na poszczególne kierunki studiów. Sprawozdanie jest przekazywane do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz umieszczone w corocznym sprawozdaniu Dziekana. Według oceny ZO PKA Wydział dokłada wszelkich starań w zakresie doskonalenia umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie oferowane studentom przez Uczelnię ma charakter trwały i kompleksowy. Na jego spektrum składają się różne formy odpowiadające na różnorodne potrzeby studentów. Uczelnia oprócz przyznawania studentom stypendiów socjalnych oraz stypendiów Rektora dla najlepszych studentów przyznaje dodatkowo stypendia z własnego funduszu stypendialnego dla studentów wyróżniających się aktywnością. Kolejną finansową formą wspierania studentów są zapomogi losowe. Wszystkie wymienione powyżej materialne formy wsparcia są przyznawane w oparciu o formalnie przyjęte zasady a proces ich przyznawania jest transparentny i nie budzi zastrzeżeń. Gdy okazało się, iż wielu studentów nie wie o możliwości i zasadach przyznawania zapomóg losowych, trafnie zareagowały Władze Uczelni działaniami mającymi na celu dodatkowe informowanie studentów w tym zakresie, co jest przykładem skutecznej oceny i doskonalenia wsparcia udzielanego studentom. Studenci mogą ubiegać się o miejsce w domu studenckim. Proces przyznawania miejsc w DS jest właściwy i przebiega zgodnie z opublikowanymi zasadami. Studenci dobrze oceniają jakość infrastruktury w DS. Ze względu na specyfikę kierunku stosunkowo niewiele studentów korzysta z możliwości zamieszkania w DS, niemniej wszyscy doceniają taką możliwość. Ilość miejsc w DS jest adekwatna w stosunku do liczby studentów.

Uczelnia wspiera merytorycznie studentów w procesie uczenia się na kilka sposobów. Przede wszystkim oferuje studentom możliwość skorzystania z konsultacji z nauczycielami. Konsultacje odbywają się w czasie dogodnym dla studentów studiujących zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym. Poza zaplanowanymi godzinami konsultacji studenci mogą również indywidualnie umawiać się z nauczycielami oraz konsultować się z nimi za pomocą poczty e-mail. Do dyspozycji studentów oraz nauczycieli jest platforma online umożliwiająca udostępnianie materiałów do nauki oraz dyskusje studentów z nauczycielami związane z danym przedmiotem.

Wsparcie dostępne dla studentów zostało zaprojektowane z uwzględnieniem różnorodnych form aktywności studentów, w tym sportowych, artystycznych, organizacyjnych oraz w zakresie przedsiębiorczości. Studenci są wspierani przez Biuro karier w zakresie rozwoju kompetencji przydatnych w życiu zawodowym oraz w wejściu na rynek pracy i planowaniu kariery. Studenci

rozwijający swoje różnorodne pasje, w tym przede wszystkim sportowe i artystyczne, mogą liczyć na wsparcie w zakresie pogodzenia zainteresowań ze studiami, na przykład z pomocą indywidualnej organizacji studiów, indywidualnego planu i programu studiów, urlopów lub innych adekwatnych form. Ponadto aktywność studentów jest nagradzana stypendiami Rektora dla najlepszych studentów oraz z własnego funduszu stypendialnego uczelni, co dodatkowo motywuje studentów do aktywności.

Uczelnia współpracuje z samorządem studentów oraz organizacjami studenckimi, wspierając je w organizacji inicjatyw na rzecz studentów, takich jak chociażby organizowany krótko przed wizytacją konkurs piosenki wszelakiej „Każdy student śpiewać może”. Wydziałowy organ samorządu studentów może ubiegać się o dofinansowanie organizowanych inicjatyw ze środków Wydziału. Dużym ułatwieniem dla Sejmiku Wydziałowego Samorządu Studentów WKŚiR byłoby przyznawanie funduszy w formie rocznego budżetu, co ułatwiłoby planowanie działań i pozwoliłoby lepiej rozwijać działalność samorządu oraz wsparcie studentów. Reprezentanci wyłonieni przez samorząd uczestniczą w pracy wydziałowych zespołów i komisji, w których pracy wartościowy jest głos studentów. Kolegium dziekańskie blisko współpracuje z wydziałowym organem samorządu, czego owocem jest sprawne rozwiązywanie pojawiających się problemów i spraw istotnych dla studentów. Silna chęć do współpracy ze strony Władz Wydziału, materialne i niematerialne wsparcie inicjatyw studenckich oraz docenianie wyróżniającej się działalności organizacyjnej studentów to czynniki, które dobrze motywują studentów do działalności w samorządzie studenckim.

Na uznanie zasługuje kurs realizowany w I semestrze „Jak wykorzystać czas studiów na wzmocnienie swojej pozycji na rynku pracy”. Jego zawartość merytoryczna jest wartościowa dla studentów. Studenci jednak mają krytyczne uwagi, co do zbyt dużego poziomu ogólności przekazywanych treści. Niemniej idea kursu jest słuszna, ma wysoki potencjał, lecz należy podjąć działania doskonalące przekazywane na nim treści.

Wsparcie dla studentów wybitnych jest oferowane przede wszystkim w formie indywidualnego planu i programu studiów oraz stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Za element tego wsparcia można uznać również wspieranie działalności kół naukowych działających na Wydziale, wśród których studenci rolnictwa udzielają się przede wszystkim w SKN Diagnostyków Stanu Środowiska Przyrodniczego oraz SKN Entomologów i Terrarystów. Studenci mogą liczyć na dostęp do aparatury naukowej i pomieszczeń administrowanych przez Wydział oraz na dofinansowania do wyjazdów na konferencje naukowe. Co warte podkreślenia, dofinansowania oferowane są nie tylko studentom będącym autorami artykułów i referatów, dzięki czemu w konferencjach uczestniczyć mogą również studenci z niższych lat, co dobrze motywuje do dalszej aktywności. Studenci działający w kołach naukowych mogą ukierunkowywać swój rozwój naukowy w zakresie własnych zainteresowań korespondujących z tematyką koła i przy wsparciu opiekuna koła. Dodatkowym elementem aktywności studentów zrzeszonych w kołach naukowych są liczne inicjatywy popularyzujące naukę oraz promujące Uczelnię, takie jak chociażby Dzień Owada, Noc Naukowców czy dni otwarte Uczelni.

Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie Pełnomocnika ds. studentów i doktorantów będących osobami z niepełnosprawnością. Osoby te mogą otrzymać stypendium dla studentów z niepełnosprawnością, ubiegać się o zakup przez Uczelnię dodatkowych specjalnych pomocy naukowych oraz starać się o indywidualizację procesu kształcenia, która może przybierać formy między innymi indywidualizacji procesu oceniania osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, opracowań specjalnych, udostępniania dodatkowych treści związanych z przedmiotem, przyznawania indywidualnej organizacji studiów lub indywidualnego planu i programu studiów, udzielenia urlopów bądź innej formy odpowiadającej na specyficzne potrzeby danej osoby. Studenci będący rodzicami oraz znajdujące się w

trudnych okolicznościach życiowych również mogą liczyć na podobne wsparcie w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia.'

Pracownicy administracyjni uczelni, pracujący zarówno w dziekanacie, jak i w innych jednostkach, są pomocni i kompetentni w zakresie swoich obowiązków. Wsparcie administracyjne w standardowych sprawach studenckich oraz w przypadku niestandardowych inicjatyw stoi na bardzo dobrym poziomie.

Rozwiązaniem istotnym ze względu na specyficzne potrzeby studentów wizytowanego kierunku, które bardzo dobrze działa, jest układanie planu zajęć na studiach stacjonarnych tak, by odbywały się one jedynie w 3-4 dni w tygodniu. Wielu studentów równoległe do studiów pracuje w swoich gospodarstwach i przy organizacji zajęć przez 5 dni dużo ciężiej byłoby im pogodzić studia z pracą, a często byłoby to niemożliwe. Taka organizacja zajęć zdecydowanie pozytywnie wpływa na motywację studentów do uczenia się.

Studenci mogą przekazywać swoje uwagi bezpośrednio, jak też za pośrednictwem poczty elektronicznej Władzom Wydziału (funkcjonuje również system ankiet, w tym przede wszystkim ankiety oceny warunków studiowania oraz system zgłaszania uwag za pośrednictwem skrzynki na uwagi i zgłoszenia). Studenci mogą przekazywać swoje spostrzeżenia także za pośrednictwem samorządu studentów. Tak szeroki wachlarz form zgłaszania uwag i propozycji dobrze odpowiada na potrzeby wszystkich studentów. Władze Wydziału aktywnie wsłuchują się w potrzeby studentów i uwzględniają ich głos w projektowanych zmianach. O skuteczności opisanych mechanizmów świadczy szybkie i sprawne wdrażanie zmian odpowiadających na potrzeby studentów, takich jak choćby zmiana godzin pracy biblioteki czy dziekanatu czy podjęcie starań w celu udostępnienia studentom ksera. Co warto docenienia, Władze Wydziału zauważają istotność jakości kształcenia i sprzyjających warunków studiowania, uwzględniając również konieczność działania na Wydziale bufetu, przyjazność przestrzeni w której przebywają studenci, jak też wiele innych kwestii. Połączenie okazjonalnych (anonimowe zgłoszenia, rozmowa) oraz cyklicznych (ankieta oceny warunków studiowania i jej analiza) form oceny oferowanego studentom wsparcia pozwala zminimalizować czas na wprowadzenie pożądaných przez studentów zmian. Ewaluacja oferowanego studentom wsparcia ma charakter kompleksowy i cykliczny, obejmuje różnorodne formy wsparcia, zasięg ich oddziaływania, skuteczność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów oraz liczne inne czynniki i stanowi podstawę do wprowadzanych w życie zmian.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia i motywowania studentów ma kompleksowy charakter, a jego bogate spektrum dobrze odpowiada na różnorodne potrzeby studentów, zarówno związane ze zdrowiem i sytuacją życiową, jak i rozwojem naukowym i pozanaukowym. Spełnione zostały wszystkie formalne wymogi stawiane Uczelni w zakresie wspierania studentów. Stosowane rozwiązania dobrze wpisują się w specyfikę kierunku. Proces ewaluacji i doskonalenia systemu wsparcia i motywowania studentów cechuje się wysoką sprawnością i skutecznością, co znajduje pokrycie w zmianach, zarówno już wprowadzonych jak i projektowanych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia i Wydział zapewniają kompleksowy dostęp do informacji szerokiemu gronu odbiorców. Podstawowymi źródłami informacji są strony www. Strony są ogólnodostępne poprzez powszechnie używane przeglądarki internetowe, struktura odsyłaczy gwarantuje łatwość zapoznawania się z informacjami, dostępnymi bez konieczności logowania się. Umożliwia nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością, czego dowodem są wyróżnienia w konkursach „Strona internetowa bez barier” i „Serwis www bez barier”. Witryna Uczelni spełnia standardy Web Content Accessibility Guidelines 2.0 i jest dostosowywana do wersji 2.1.

Główna strona ZUT zawiera bieżące komunikaty o zdarzeniach mających miejsce aktualnie na Uczelni oraz zakładki, zgodnie z którymi w łatwy, przystępny sposób informacje uzyskują kandydaci na studia krajowi i cudzoziemcy, studenci, pracownicy i doktoranci. Szczegółowe dane o wizytowanym kierunku rolnictwo zawarte są na stronie wydziałowej, do której jest odsyłacz na stronie Uniwersytetu pod zakładką „Wydziały”. W witrynie Wydziału jest opisana strategia Wydziału, krótka informacja o historii Wydziału oraz m.in. stanie zatrudnienia i liczbie kształconych studentów, składach komisji wydziałowych (w tym komisji programowej dla kierunku rolnictwo) strukturze Wydziału, organizacji roku akademickiego, celach i efektach uczenia się dla kierunków studiów prowadzonych przez Wydział (w tym rolnictwa). W zakładce „dla kandydata” znajduje się oferta kierunków studiów, opis kierunku i cele kształcenia, pełna informacja o zasadach rekrutacji (procedura, terminy, kwalifikacje kandydatów na studia i wymagane dokumenty), opłaty, limity przyjęć, druki na badania lekarskie), a ponadto pełna informacja o systemie wsparcia materialnego studentów (pomoc materialna, kredyty studenckie). Witryna „dla studenta” zawiera bieżące ogłoszenia, plany studiów, cele i efekty kształcenia, kodeks etyki studenta, terminy konsultacji, informacje o możliwościach mobilności międzynarodowej, funkcjonowaniu biblioteki wydziałowej, ubezpieczeniach zdrowotnych, procedurze dyplomowania, proponowane tematy prac dyplomowych, zestawy zagadnień na egzaminy dyplomowe, dane kontaktowe Pełnomocnika Dziekana ds. studentów i doktorantów niepełnosprawnych oraz podstawowe informacje dla tej grupy studentów – w tym o wsparciu stypendialnym.

Pełny program studiów zawiera zakładka „Polska Rama Kwalifikacji”. Strona ta obejmuje wszystkie kierunki studiów prowadzone w ZUT, w tym rolnictwo. W czytelny sposób przedstawione są szczegółowe informacje m.in. o liczbie semestrów, formach i poziomie studiów, przyznawanych kwalifikacjach i tytułach zawodowych, efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a także plany studiów z podziałem na poszczególne semestry. Warty podkreślenia jest fakt, że na stronie Uczelni zamieszczone są sylabusy, dostępne on-line, bez konieczności spersonalizowanego logowania. W łatwy i przystępny sposób można uzyskać informację o poszczególnych realizowanych przedmiotach, wymienionych w kolejności alfabetycznej. W każdym sylabusie podano podstawowe informacje o przedmiocie tj. rodzaj przedmiotu (wspólny, obieralny), liczbę punktów ECTS, język w którym prowadzone są zajęcia, formę zaliczenia oraz nazwiska koordynatora przedmiotu oraz innych nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne. Podane są wymagania wstępne, treści programowe z podziałem na formy zajęć (np. wykłady, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia laboratoryjne) z liczbą godzin poszczególnych form, liczbą ECTS i metodami weryfikacji efektów uczenia się przypisanymi do

poszczególnych form zajęć i kryteriami oceny, a także wykaz podstawowej i dodatkowej literatury przedmiotu. W opinii ZO PKA sylabusy są od strony informatywnej przygotowane wzorowo.

Informacje o postępach w realizacji programu studiów studenci uzyskują poprzez e-dziekanat po indywidualnym logowaniu. System umożliwia dostęp do aktualnego rozkładu zajęć (jeśli zachodzą zmiany), kontroli obecności na zajęciach, a także dostęp do wiadomości i materiałów udostępnianych przez prowadzących zajęcia. Bieżące informacje dla studentów i pracowników zamieszczane są także w gablotach przy dziekanacie, a także prowadzonych przez jednostki Wydziału.

Zawartość treści pod kątem ich aktualności, kompleksowości i zrozumiałości jest na bieżąco monitorowana. ZUT prowadzi elektroniczną skrzynkę podawczą, służącą do zgłaszania informacji. Wydział udostępnia specjalny adres e-mail do kontaktu w sprawach zawartości witryny. Ponadto funkcjonuje także na platformie społecznościowej Facebook, na której prowadzi oficjalny profil.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa prowadzi witrynę internetową, w której zamieszcza aktualne informacje dotyczące prowadzonych studiów. Strona jest w pełni informatywna, dostępna dla szerokiego grona odbiorców, kandydatów na studia, studentów, pracowników i otoczenia społeczno-gospodarczego. Wszystkie istotne dane dotyczące m.in. kryteriów przyjęć na studia, terminarza rekrutacji, programu studiów, efektów uczenia się i metod ich weryfikacji, uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego, potwierdzania efektów uzyskanych poza nim, zasad dyplomowania, kwalifikacji absolwentów, wsparcia studentów w procesie uczenia się są dostępne poprzez logicznie skonstruowane zakładki, pozwalające na przejścia do poszczególnych podstron. Studenci mają możliwość wglądu do swoich osiągnięć po indywidualnym zalogowaniu do e-dziekanatu. Istotne dla studentów informacje zamieszczane są także w gablotach przy dziekanacie oraz w jednostkach Wydziału. Uczelnia prowadzi Biuletyn Informacji Publicznej. Publiczny dostęp do informacji jest zapewniony.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie wprowadzono wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Ogólne zasady działania systemu określa uchwała Senatu i zarządzenia Rektora. Dziekan powołuje Pełnomocnika ds. jakości kształcenia (obecnie zarządzeniem, poprzednio uchwałą Rady Wydziału), który jednocześnie pełni funkcję Przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK). W skład Komisji wchodzi nauczyciele akademicy oraz przedstawiciele studentów i doktorantów Wydziału. W zarządzeniu Dziekana określone zostały w sposób

przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Do zadań Komisji należy: współuczestniczenie w tworzeniu systemu zapewnienia jakości kształcenia, gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących wdrażania systemu jakości kształcenia, wdrażanie decyzji przyjętych przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia (UKdsJK), monitorowanie programów studiów i efektów uczenia się, przygotowanie harmonogramu przeprowadzania ankietyzacji na Wydziale według obowiązujących zasad ankietyzacji opracowanych przez UKdsJK, przeprowadzanie analiz niezbędnych do oceny jakości kształcenia, zabezpieczenia poufności danych osobowych i wyników badań ankietowych, opiniowanie wniosków o nagrody i odznaczenia za działalność dydaktyczną.

Szczegółowe zadania w zakresie planów i programów studiów przypisane są Wydziałowej Komisji Programowej kierunków ogrodnictwo, rolnictwo oraz uprawa winorośli i winiarstwo powołanej zarządzeniem Dziekana. W skład Komisji wchodzi siedmiu nauczycieli akademickich, trzech studentów oraz siedmiu przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych. Do zadań komisji należy przygotowywanie wniosków w sprawie tworzenia nowych kierunków studiów, uaktualnianie istniejących planów i programów studiów, kompletowanie i przegląd sylabusów, okresowy przegląd programów studiów pod kątem spójności treści programowych z zakładanymi efektami uczenia się oraz potrzebami rynku pracy (na podstawie opinii przedstawicieli otoczenia społeczno - gospodarczego), doboru i sekwencji przedmiotów oraz metod dydaktycznych, weryfikacja tematyki i liczby przedmiotów obieralnych. Komisja przeprowadza konkursy na nowe przedmioty, opiniuje tematy prac dyplomowych, proponuje składy komisji do przeprowadzenia egzaminów dyplomowych. Zatwierdzanie, zmiany oraz modyfikacje programu studiów odbywają się zgodnie z obowiązującym w Uczelni procedurami. Uchwała Senatu ZUT zawiera wytyczne dla rad wydziałów dotyczące opracowywania programów studiów, w tym planów studiów.

Zarządzeniem Rektora ZUT wprowadzona została procedura okresowego przeglądu programów kształcenia oraz zatwierdzania zmian w planach i programach studiów. Przegląd programu kształcenia, w tym planów i programów studiów przeprowadza się raz w roku. Podczas przeglądu bierze się pod uwagę m.in. dane ze sprawozdania z osiągania efektów kształcenia (z analizą wskaźników ilościowych postępów i przyczyn nieosiągania zakładanych efektów uczenia się), wyniki ankietyzacji (Uczelni, studenta i doktoranta, absolwenta) oraz propozycje zgłaszane przez nauczycieli akademickich kierunku, członków rady programowej i interesariuszy zewnętrznych. Szczegółowe zasady zatwierdzania i zmian programu studiów określają procedury wydziałowe okresowych przeglądów programów studiów oraz zgłaszania uwag i zmian do programu studiów. Studenci w ankietyzacji nauczycieli akademickich oceniają sposób przekazywania wiedzy (przygotowanie nauczyciela do prowadzenia zajęć, motywowanie do samodzielnej pracy, umiejętność przekazywania treści, zwracanie uwagi na praktyczne wykorzystanie przedmiotu), sposób prowadzenia zajęć (organizacja pracy, komunikatywność, punktualność, kultura osobista nauczyciela) oraz sposób oceniania przez nauczyciela (obiektywność, stawianie jasnych wymagań zgodnych z tematyką zajęć). Proces ankietyzacji odbywa się drogą elektroniczną z zachowaniem anonimowości studentów wypełniających ankietę. Analiza wyników ankiet przeprowadzona przez ZO PKA wykazała, że studenci dobrze lub bardzo dobrze oceniają kadrę prowadzącą zajęcia. W ostatnich latach jedynie jeden nauczyciel uzyskał ocenę negatywną, co skutkowało dodatkową hospitacją. ZO PKA zwraca jednak uwagę, że liczba studentów kierunku rolnictwo wypełniających ankietę jest niewielka, ostatniej ankietyzacji jedynie około 20% studiujących rolnictwo, co przy małej liczbie studentów kierunku może być przyczyną mniej wiarygodnych danych. Rekomenduje się podjęcie działań aktywizujących studentów rolnictwa do wypełniania ankiet.

Podstawą decyzji Rady Wydziału dotyczących studiów na kierunku rolnictwo były coroczne sprawozdania WKdsJK. Sprawozdania zawierają oceny i wnioski wpływające ze stosowanych procedur. W sprawozdaniach dokonuje się analizy stopnia osiągania przez studentów efektów uczenia się, ocenę programów studiów, planowania zajęć i organizacji roku akademickiego, sesji egzaminacyjnej, jakości realizacji zajęć dydaktycznych (na podstawie hospitacji, bieżącej kontroli zajęć przez kierowników katedr, ankiet studenckich), ocenę realizacji praktyk programowych, procesu dyplomowania, ocenę stanu bazy dydaktycznej, doboru i jakości kadry dydaktycznej (głównie na podstawie ankiet studenckich), wsparcia materialnego studentów, dostępu do informacji, mobilności studentów i kadry. Przyjęcie na studia odbywa się na podstawie formalnie przyjętych warunków i kryteriów kwalifikacji kandydatów, zawartych w corocznie podejmowanej uchwale Senatu.

Wydział stosuje przyjęte formalnie procedury, dokonuje ich monitorowania a wyniki przeglądów są uwzględniane przez Radę Wydziału w doskonaleniu jakości kształcenia. W ocenie biorą udział: kadra prowadząca kształcenie, studenci oraz pracodawcy. Studenci zgłaszają swoje uwagi bezpośrednio bądź za pośrednictwem samorządu studenckiego. Pracodawcy zgłaszają uwagi do programu studiów jako członkowie Rady Programowej oraz także odpowiadając na pisemne prośby WKdsJK. Podczas wizytacji ZO PKA zapoznał się z opiniami pracodawców, którzy sugerują większy udział zajęć praktycznych w programie studiów (co rekomenduje się uwzględniać w miarę możliwości). Wydział uwzględnia te opinie sukcesywnie wzbogacając ofertę programową przez takie zajęcia np. organizując wyjazdy studyjne do przodujących jednostek otoczenia gospodarczego. Wydział stara się zasięgać opinii absolwentów kierunku rolnictwo, ale niska zwrotność ankiet nie pozwala na formułowanie wiążących wniosków. Obecnie zmiany w programach studiów proponuje Rada Programowa kierunku rolnictwo i ogrodnictwo.

Jakość kształcenia poddawana jest ocenie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Ostatnią oceną była ocena instytucjonalna - pozytywna.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym i na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa istnieje bardzo rozbudowany system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Obejmuje on szereg procedur wynikających z uchwał Senatu i zarządzeń Rektora, które następnie są uszczegółowiane procedurami wydziałowymi. Nadzór merytoryczny i organizacyjny sprawuje Dziekan i Prodziekani. Zmiany doskonalące jakość kształcenia na kierunku były wprowadzane przez Radę Wydziału, a obecnie Radę Programową. Decyzje są podejmowane na podstawie szczegółowych analiz dokonanych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz Radę Programową. Ocena programu studiów obejmuje efekty uczenia się i metody ich weryfikacji, system ECTS, treści programowe, ocenę praktyk i procesu dyplomowania, warunków studiowania i infrastrukturę dydaktyczną. W ocenie wykorzystuje się wiarygodne źródła informacji jak np. ankiety studentów, informacje uzyskane od nauczycieli akademickich, opinie interesariuszy zewnętrznych. W ocenie programu studiów biorą udział absolwenci kierunku. Przyjęcia na studia odbywają się zgodnie z jasnymi kryteriami zatwierdzanymi corocznie w formie uchwały Senatu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Niewłaściwa obsada niektórych zajęć dydaktycznych, szczególnie w zakresie przedmiotów o charakterze ekonomicznym.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Obsada zajęć dydaktycznych na kierunku rolnictwo została zweryfikowana pod względem dorobku naukowego. Przedmioty dotyczące zagadnień ekonomicznych prowadzone są głównie przez pracowników Wydziału Ekonomicznego ZUT.

Zalecenie

Ulepszenie systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony na całej Uczelni. Na jego podstawie wprowadzono także procedury wydziałowe. Obecna wizytacja Zespołu PKA wykazała, że system działa prawidłowo.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego
Prof. dr hab. Leszek Nogowski